

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ ЛОЗАРСКИ СЪЮЗЪ — СОФИЯ

Годишенъ абонаментъ 60 лева предплатени. Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Всичко, което се отнася за списанието да се изпраща до редакцията — Плѣвень.

Редакторъ: Г. К. ЧЕРВЕНКОВЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1) Къмъ абонатитѣ; 2) Български лозари; 3) Лотария „Лозарски домъ“; 4) Стопанския строежъ на нашитѣ винарски кооперации, като факторъ за стабилизирането имъ — Инж. х. Н. Карамболовъ; 5) Пазари и пропаганда на виното и гроздето: Сухия режимъ въ Съединенитѣ щати — Стефанъ Икономовъ; Контрола при износа на десертното грозде и овощия — В. Чакъровъ; Проект-правилникъ за контрола върху десертнитѣ грозде и прѣснитѣ овощия, предназначени за износъ; 6) Научни: Изпитване ефикасността на нѣкои препарати противъ пероноспората — Стефанъ Икономовъ; 7) Практически съвети и новости: Изследвания върху закрѣвяването на лозата — И. И. Хранковъ; Есенна или пролѣтна рѣзидба на лозата — Вл. Стояновъ; Влияние на зимни ѣ студове върху лозата — И. Николовъ; Фолтажъ и апоплексия при лозата — И. И. Хранковъ; Една лозарска обиколка въ чужбина — Проф. Н. Недѣлчевъ; 8) Съюзни, дружествени и кооперативни; 9) Въпроси и отговори; 10) Хроника.

Къмъ абонатитѣ.

Съ наст. кн. 10 спискине „Лозарски прегледъ“ приключва XIV-та си (1929) годишнина.

Въпрѣки оскуднитѣ срѣдства, съ които разполагаше редакцията, поради некоректността на маса абонати, които следъ като получаваха списанието отказаха да се издѣлжатъ, издадоха се 10 книжки (320 стр.), съ разнообразенъ полезенъ материалъ и при ценното съдействие на сътрудници, настоятели и кооперации и отъ полученитѣ похвали отъ абонатитѣ редакцията има куража да продължи издаванетоъ му и презъ 1930 година.

Обаче въ реда на мислитѣ, исказани миналата година, да се обединятъ силитѣ на нашитѣ сътрудници — дейци по лозарство и винарство, както въ техническо, така и въ търговско оношения, редакцията е рѣшила и се е споразумѣла съ Лозаро-овощарското информационно бюро — Плѣвень, да се слятъ бюлетина му съ спис. „Лозарски прегледъ“. Така ще се издава едно списание напр. подъ името „Лозаро-винарски и Овощарски прегледъ“, което ще излиза два пѣти въ месеца и ще бжде органъ на Бълг. лозарски съюзъ, на Съюза на Лоз.-винарскитѣ кооперации и на Информационното бюро.

По овощарство не ще застъпва техническата страна, защото има списание „Овощарство“, а само търговската и информационната страна. Ползата отъ това сливание е явна и лозаритѣ ще могатъ да получаватъ подобро и удвоено списание, третираще положението и търговско-информационната страна срещу единъ само абонаментъ отъ 60 лв. годишно.

Въпроса окончателно ще се реши въ лозарския конгресъ на 23 и 24 февруарий т. г. и конгреса на Съюза на Лозаро-Винарскитѣ кооперации и следъ това ще се съобщатъ името и адреса на списанието.

РЕДАКЦИЯТА.

Български лозари,

Гответе се и посетете масово Лозарския конгресъ, който се свиква на 23 и 24 февруарий т. г. въ София. Тамъ ще се четатъ три реферата, разяснатъ и взематъ съответнитѣ решения по важни въпроси, застъпащи прѣко лозарството и винарството — вашия поминѣкъ. Вашето присѣствие и участие е необходимо за да се решатъ въпроситѣ правилно, съобразно интереситѣ ви и да се даде тежестъ на тия решения предъ факторитѣ въ държавата. Само съ борба водена дружно отъ всички, ще се защитятъ застрашенитѣ лозарски интереси.

Зарѣзанъ (св. Трифонъ) е на 14 февруарий т. г. традициония патроненъ празникъ на лозаря и виното.

Необходимо е въ всѣки градъ и село, кждето има лозя, да се отпразднува тържествено, като се устроятъ вечеринки, въ които да се разясни и пропагитира сдружаванието на лозаритѣ въ два и кооперации и присѣдинението имъ къмъ Лозарския съюзъ — единствения защитникъ на лозарскитѣ интереси. Използвайте случая да съберете членски вносъ и абонаментъ за сп. „Лозарски прегледъ“.

На тия тържества и вечеринки пласирайте лотарийнитѣ билети за изграждане на „лозарския домъ“.

Билети и упжтвания по лотарията изисквайте отъ председателя на Българския лозарски съюзъ Ив. Бързаковъ, площадь „Славейковъ“ 8 София.

Лотария „Лозарски домъ“

Лотариенъ комитетъ при Бълг. Лозарски съюзъ
София.

Лозари,

Ето вече десетъ години отъ какъ съществува Българския Лозарски Съюзъ, за съжаление обаче, той не е още закрѣпналь, за да може да изпълни предназначитѣ си задачи.

И днесъ, както при основаването си, той нѣма собствено помѣщение, кждето да прибере своята канцелария, а е принуденъ да се мѣсти често, да се тика въ най-неудобни помѣщения, а поради липса на редовни постѣпления рискува да остане на улицата. Презъ първитѣ години той се помѣщаваше по милость въ кантората на дружество „Наслада“, следъ това въ тази на Лозарската Банка. Напоследъкъ е приютенъ въ канцеларията на Дружеството на Българскитѣ Агрономи. Ако това положение продължава и за напредъ, съществуването на Съюза е застрашено при финансовото положение, въ което се намира, защото ако се намиратъ още съюзни дейци, които да работятъ безплатно за Съюза не ще се намѣри безплатно помѣщение. Безъ гарантирани и редовни доходи, Българския Лозарски Съюзъ не може да има удобно и постоянно помѣщение и ще бжде принуденъ да се мѣсти, да промѣня ежегодно адреса си, което не е въ интересъ на работата и бждещето му.

Българския Лозарски Съюзъ, който се ползува съ добро име предъ външния свѣтъ, при сегашното положение не е въ състояние да посрѣщне чуждитѣ търговци на грозда и вина, да ги опжти и информира. При наличността на Лозарски домъ ще може да се уреди информационна служба и чуждитѣ търговци ще бждатъ добре посрѣщнати, най-правилно освѣтлени и упжтени съ огледъ запазване интереситѣ на производителитѣ, вмѣсто да изпаднатъ въ ржцетѣ на съмнителни посрѣдници.

Отдавна се чувствува нуждата Съюзътъ да се сдобие съ свой домъ по подобие на много други съсловия по-малобройни отъ лозарското, за да изпълни широкитѣ задачи, които интересътъ на родното лозарство и винарство му възлагатъ. Отъ членски вноски, обаче, е немислимо да се задоволи тая нужда.

Управителния съветъ, въ изпълнение на взетото решение въ деветия редовенъ Лозарски конгресъ презъ 1929 г. взе нужнитѣ мѣрки и получи разрешение за разиграване на една лотария, приходитѣ отъ която ще бждатъ употребени изключително за снабдяване Съюза съ собственъ домъ.

Билетитѣ сж отпечатани и разпратени до лозарскитѣ дружества, кооперации и частни лозари, за да бждатъ пла-
сирани въ най-скоро време.

*Единия билетъ струва 20 лева. Предвидени сж 568 пе-
чалби на обща сума 200,000 лева.*

Предъ видъ голѣмото значение, което ще има този лозарски домъ въ София, не само за по-нататъшното сжществуване на Съюза, но и за бждещата му дейность, за самитѣ лозари, които ще идватъ отъ провинцията въ София-отправяме апелъ до всички лозари въ царството да не отказватъ скромната си лепта за реализирането на този проектъ-

Лозари,

Всички до единъ си вземете билети отъ лотарията на Българския Лозарски Съюзъ.

Отъ Лотарийния Комитетъ.

Ив. Бързаковъ, Моско Михайловъ
и проф. Н. Недѣлчевъ.

Инж. х. Н. Карамболовъ.

Стопанския строежъ на нашитѣ винарски кооперации като факторъ за стабилизирането имъ.

Най-добрия индексъ, най-характерния белегъ за напредъка на една кооперация е приръста на нейнитѣ членове. Този приръстъ свидетелствува за вниманието и интереса къмъ членуването въ кооперацията, интересъ извиканъ отъ стопанскитѣ, отъ материалнитѣ облаги, които кооперацията гарантира, осигурява, създава на своитѣ членове. Обратно, ако една кооперация не върви добре, ако тя не може да осигури онова, което производителя лозаръ може да получи самъ, ако кооперацията не му осигурява стопански облаги повече отколкото може той самъ да си създаде, то въ такава кооперация не само че нѣма приръстъ на членоветѣ, но, въ повечето случаи, се забелѣзва обратното, намаление на членоветѣ, напущане на кооператоритѣ.

Следъ войната кооперативното дѣло въ областъта на винарството у насъ закрачи съ бързи стѣпки. Винарскитѣ кооперации „никнѣха като гъби“. Оттогава до днесъ нѣкои оцѣлѣха и се стабилизираха, други останаха регистрирани само на книга, трети изживѣватъ периода на закрепването си. Нѣкои отъ последнитѣ преживяватъ затруднение, а нѣкои клонятъ къмъ ликвидация.

Много жалко би било, ако нѣкои отъ сжществуващитѣ вече кооперации се принудятъ да ликвидиратъ. Това би било една спънка върху коопер. винарско дѣло, едно обезкуражаване за начеващитѣ. Независимо отъ това броя на винар-

скитъ кооперации не само не трѣбва да намалява, а напротивъ, ежегодно да расте, да засѣгне всички винопроизводителни райони. Като се има предвидъ ролята, които тия кооперации иматъ да изиграятъ, желателно е да имаме по-голямъ брой и то стабилни проспериращи кооперации.

Изследвайки причинитѣ за затрудненията на нѣкои отъ винарскитѣ кооперации, не можемъ да не обърнемъ внимание на единъ важенъ факторъ, какъвто е социалния строежъ на тоя родъ кооперации.

Отъ произведената отъ Лозарския институтъ при Агрономо-Лѣсовѣд. факултетъ анкета се установиха ценни цифри. Полученитѣ и систематизирани сведения относно социалния строежъ на винарскитѣ ни кооперации ни даватъ право да ги раздѣлимъ на две групи, а именно „селски“ винарски кооперации съ преобладаващъ елементъ „земледѣлски стопани“ т. е. такива, които по занятие сж лозари, земледѣлци, градинари, овощари и които си изкарватъ прехраната изключително отъ земеделѣние, градинарство, лозарство, овощарств и на „градски“, въ които процента на земледѣлскитѣ стопани е подъ 50%, а преобладаващия елементъ сж занаятчии, чиновници, домакини, за които лозарството е допълнително занятие, отъ което тѣ чакатъ допълнителенъ доходъ.

Като типични „селски“ кооперации можемъ да вземемъ „Гъмза“ — Сухиндолъ, „Димятъ“ — Анхиало. Вин. кооперация Станимака, а като типични „градски“ — „Шевка“ — Сливенъ, „Мискетъ“ — Ямболъ, „Камъка“ — Горна Орѣховица. Останалитѣ винарски кооперации коя по-малко, коя повече се приближаватъ къмъ една отъ тия групи.

Броятъ на членоветѣ на упоменатитѣ две групи кооперации презъ последнитѣ три години се е движилъ така:

		1927	1928	1929 г.
I група	„Гъмза“ — Сухиндолъ	243	205	154
	„Димятъ“ — Анхиало	61	39	35
	Станимака	1248	529	465
II група	„Шевка“ — Сливенъ	184	240	264
	„Мискетъ“ — Ямболъ	234	254	254
	„Камъка“ — Г. Орѣховица	48	54	65

Отъ тази схема се види, че при първата група кооперации, броя на членоветѣ намалява, докато въ другата броя на членоветѣ расте,

Кои членове напускатъ кооперациитѣ. Отъ коя професия хората сж най-чувствителни къмъ живота и кризитѣ въ кооперациитѣ ни?

Членуващитѣ при гореупоменатитѣ кооперации се разпредѣлятъ така:

Отъ тия таблици се види, че преобладаващия елементъ при първата група сж земеделскитѣ стопани, а при втората

ТАБЛ

КООПЕРАЦИЯ	ТЪРГОВЦИ											
	Селски (земед., стопани, лозари, градинари, овощари и др.)			Бакали, колониал. амбулантни и други			Кръчмари			Работници, вкл. занаятчи, индустр. и др.		
	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929
„Гъмза“ — Сухиндолъ	186	158	109	7	3	6	—	2	2	9	7	7
„Димятъ“ — Ахнало	37	18	19	—	1	—	1	1	—	8	7	8
Станимака	1007	377	334	22	23	12	—	—	—	30	40	20

или въ

„Гъмза“ — Сухиндолъ	76.54	77.07	70.78	2.90	1.46	3.89	—	0.97	1.3	3.70	3.41	4.55
„Димятъ“ — Ямболъ	60.64	46.1	54.3	—	2.56	—	1.45	2.56	—	13.11	18	22.86
Станимака	80.6	71.2	71.8	1.76	4.35	2.58	—	—	—	2.40	7.56	4.30

ТАБЛ

КООПЕРАЦИЯ	ТЪРГОВЦИ									Работници, вкл. занаятчий, ин- дустр. и др.		
	Селски (земед.) стопани, лозари, градинари, ово- щари и др.			Бакали, ко- лониал, ам- булентни и други			Кръчмари					
	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929
„Шевка“ — Сливенъ	92	81	—	1	2	—	—	2	—	52	38	—
„Мискетъ“ — Ямболъ	151	131	131	1	—	—	—	—	—	4	4	4
„Камъка“ — Г. Орѣх.	15	17	18	10	11	11	—	—	—	10	12	12

или въ

„Шевка“ — Сливенъ	50.	33.07	—	0.54	0.83	—	—	0.83	—	28.26	15.8	—
„Мискетъ“ — Ямболъ	64.52	51.57	51.57	0.43	—	—	—	—	—	1.70	1.58	1.58
„Камъка“ — Г. Орѣх.	31.25	29.82	27.7	20.83	19.30	16.9	—	—	—	20.83	21.05	18.46

И Ц А I.

Ч И Н О В Н И Ц И																	
Учители			Държавни и окръжни			Общински, банкови и др. и разни профес.			Домакини и свободни професии (инж. и адвок.)			Колективни членове			ВСИЧКО членове		
1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929
1	1	1	6	5	4	5	4	5	29	25	20	—	—	—	243	205	154
1	—	1	3	1	1	10	10	5	—	—	—	1	1	1	61	39	35
15	11	9	35	24	16	16	13	41	123	41	33	—	—	—	1248	529	465

проценти

0.4	0.5	0.65	2.47	2.44	2.6	2.06	1.94	3.25	11.99	12.19	13.00	—	—	—	—	—	—
1.45	—	2.86	5	2.56	2.86	16.4	25.64	14.3	—	—	—	1.45	2.55	2.86	—	—	—
1.20	2.07	1.93	2.80	4.84	3.44	1.28	2.41	8.81	9.83	7.75	7.09	—	—	—	—	—	—

И Ц А II.

Ч И Н О В Н И Ц И																	
Учители			Държавни и окръжни			Общински, банкови и др. и разни профес.			Домакини и свободни професии (инж. и адвок.)			Колективни членове			ВСИЧКО членове		
1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929	1927	1928	1929
12	31	—	8	15	—	1	44	—	18	26	—	—	1	—	184	240	—
8	8	8	14	16	16	2	—	—	55	95	95	—	—	—	234	254	—
3	3	4	5	5	6	4	7	12	1	2	2	—	—	—	48	57	65

проценти

6.25	12.9	—	4.34	6.2	—	0.54	18.3	—	9.78	10.8	—	—	0.41	—	—	—	—
3.41	3.16	3.16	5.97	6.32	6.32	3.41	—	—	23.5	37.4	37.4	—	—	—	—	—	—
6.25	5.26	6.15	10.41	8.77	9.23	8.33	12.28	18.46	2.08	3.51	3.07	—	—	—	—	—	—

— чиновниците, домакините. Общо взето, броя на земеделските стопани въ винарските кооперации е съ тенденция къмъ спадане.

Отъ първата таблица отдѣлъ „въ проценти“ се види, че при първата група имаме даже едно слабо покачване на процента на зем. стопани. Това, обаче е привидно и се дължи на слабото колебание на хора отъ другите професии. Въ действителностъ тѣ въ най-голъмъ брой напушватъ винарските кооперации.

Това се вижда отъ следното: отъ всички 15·63% напуснали членове на кооп. „Гъмза“ презъ 1927 г. 11·5% сж зем. стопани, а презъ 1928 г. отъ 24·88% напуснали членове 23·7% сж земедел. стопани, при едно увеличение на търговците и чиновниците съ 1·96%. Сжщото е въ другите „селски“ кооперации. Така въ Анхиалската „Димятъ“ отъ 36·06% напуснали презъ 1928 г. 31·1% се падатъ на земедел. стопани.

Сжщото е при кооперациите отъ другата група. Така, докато въ 1928 г. въ кооп. „Шевка“ — Сливенъ имаме едно общо увеличенне броя на кооператорите съ 50, то 11 души отъ зем. стопани сжщата година напускатъ кооперацията. Следната година се повтаря сжщото. Въ „Мискетъ“ — Ямболъ презъ 1927 г. е имало 151 зем. стопани. На следващата година при едно увеличение на членовете съ 20, броя на зем. стопани е спадналъ отъ 151 на 131.

Отъ всичко дотукъ се види, че зем. стопани сж най-чувствителни къмъ живота и добрия ходъ на кооперациите, че много отъ сегашните порядки въ кооперациите не имъ понасятъ. До днесъ въ бѣлг. винарски кооперации расте само броя на чиновниците, занаятчиите, домакините. То се дължи главно на две обстоятелства: 1) на по-високата интелигентностъ, 2) лозарството за тѣхъ е допълнително занятие. Главния имъ доходъ иде отъ главното имъ занятие. Поради това препитанието имъ е повече или по-малко осигурено и затова тѣ могатъ да чакатъ и да дочакватъ „най-подходящото“ за кооперацията време за продажби, за да се реализира и по-голъмъ доходъ.

Друго-яче стои въпроса съ селските стопани. Въ повечето случаи тѣ разполагатъ съ много малко, съ твърде ограничени сръдства. Тѣхния кредитъ е сжщо ограниченъ. Затова отъ голъмо значение за тия стопани е да се сдобиятъ о време съ сръдства, вземанията имъ отъ кооперацията о време да бждатъ платени или поне авансирани.

А елемента „земеделски стопани“ е този, който трѣбва да бжде спечеленъ и привлеченъ въ винарските кооперации, защото е най-числения у насъ и защото се нуждае най-вече отъ покровителството на кооперацията и отъ облагите на кооперацията.

Затова една правилна политика къмъ винарските ни кооперации налага едно по-внимателно отнасяне, особено

къмъ „селскитѣ“ винарски кооперации. Една такава политика налага:

1) на управата на „селскитѣ“ вин. кооперации съ преобладающъ елементъ „земедѣлски стопани“ да провеждатъ строго замислена вътрешна политика за изграждането на по-голямъ собственъ капиталъ, за прокарване на голѣми икономии и за навремененъ пласиментъ на коопер. произведения.

2) на кредитнитѣ институти да кредитиратъ о време и въ размѣръ най-широкъ за дадена кооперация.

3) на държавата да подпомогне всички вин. кооперации, а особено тия у които зем. стопани преобладаватъ чрезъ даване безвъзмездни помощи, за да могатъ да се обзаведатъ изби, набави инвентаръ. Нѣщо повече, държавата сама да предприеме, както въ Унгария, изграждането на изби въ производителнитѣ винарски селски центрове.

Иначе, много отъ нашитѣ винарски кооперации ще търпятъ затруднения, ще креятъ, докато най-после западнатъ, по какъвто пжтъ се движатъ вече такива, ако не се подкрепятъ. Ако нови израснатъ, не ще иматъ голѣми шансове за съществуване.

На време направената услуга е двойна услуга; на време дадената подкрепа е много по-ценна и по-полезна. Само о време взетитѣ мѣрки даватъ сигурни резултати.

Слабитѣ грижи и красивитѣ слова на официалнитѣ мѣста и институти за закрепване на винарскитѣ кооперации е нужно да се замѣнятъ съ сериозни и смислени мѣроприятия.

ПАЗАРИ И ПРОПАГАНДА НА ВИНОТО И ГРОЗДЕТО.

Стефанъ Икономовъ
Лоз. Оп. станция — Плевенъ.

Сухия режимъ въ Съединенитѣ Щати. *)

(преводъ)

Докторъ Хуббардъ, дриекторъ на ведомствата за Обществено възпитание, въ Ню-Йоркъ, е публикувалъ единъ рапортъ върху възбраната, отъ който в. *Courrier du Pacifique* вади следнитѣ заключения:

1) Възбраната е увеличила чрезмѣрно смъртността съ причина дървения спиртъ.

2) Тя е увеличила броя на постъпилитѣ въ болницитѣ.

3) Тя доведе хората до употребата на силни ликьори, отнемайки имъ бирата.

4) Тя увеличи алкохолизма въ двата сервиза за алкохолици въ нашитѣ две болници.

*) Изъ „Bulletin international du vin“; № 15.

5) Тя направи да се затворятъ заведенията за консумация на спиртни питиета, но тя разпространи тѣхната употреба въ кѣщи.

6) Тя повиши продажната цена на гроздето, богато съ фосфати и витамини, надъ цената на сръдната консумация.

7) Тя увеличи броя на арестуванитѣ за пиянство.

8) Тя внесе въ продажбитѣ на едро практика, противна на законитѣ.

9) Тя предизвика фабрикацията на вредни напитки и тѣхната продажба.

10) Тя предизвика едно разпространение на алкохола между младежитѣ, жени и мъже.

11) Тя въвлѣче продажбата въ фалшификация и незаконно разпространение на ликьоритѣ.

В. Чакъровъ — Плѣвентъ.

Контрола при износа на десертното грозде и овощията.

Общо взето резултатитѣ отъ тази годишния износъ на десертно грозде сж повече отъ задоволителни.

Изнесено е всичко 460 вагона десертно грозде и овощия, отъ които 394 вагона грозде, 3 — 4 вагона домати и останалото ябълки.

Въ сравнение съ миналата година, когато изнесохме 196 вагона, тази годишния износъ е удвоенъ а сжщевременно и общата организация при износа бѣше доста добра.

На първо мѣсто трѣбва да се подчертае, че Министерството на желѣзницитѣ изпълни доста задоволително своя дългъ т. е. приспособиха се вагони за транспортъ на грозде, както и тѣхното разпредѣление бѣше сравнително правилно.

Предъ видъ на това, че ние не бѣхме още напълно организирани да изнасяме по-голѣми количества грозде и за необятния германски пазаръ, то ставаше едно свръхъ предлагане въ Виена, като последица отъ което бѣ, че повечето отъ експортѣоритѣ претърпѣха чувствителни загуби или реализираха съвсемъ нищожни печалби.

Понеже следната година ще дадатъ вече плодъ и много отъ масово засаденитѣ презъ последнитѣ години десертни лозя, то можемъ да очакваме при правилна работа и нормална реколта, тази есенъ да се реализира единъ износъ отъ около 1000 вагона грозде.

Естествено, че още отъ сега е нужно да се взематъ съответнитѣ мѣрки за усигуряване правилния пласиментъ на такова голѣмо количество десертно грозде.

Виена е вече съвсемъ недостатъчна и ние на всѣка цена ще трѣбва да се стремимъ за завладяване на германскитѣ пазари.

Тази година се изнесе около 50 вагона грозде за Германия (Хамбургъ, Берлинъ, Дрезденъ и др.)

Стоката бѣше пристигнала въ добро състояние, въпреки че вагонитѣ за Хамбургъ сж птували по 10 дена. Сжщо така реализиранитѣ цени сж били задоволителни. После, което е най-важното, качеството на нашето грозде (особено Афузъ-Али) е намѣрено за много добро.

Началото е вече поставено, остава сега на насъ да направимъ всичко необходимо, за да се наложимъ на германскитѣ пазари, които въ 1928 година сж погълнали 63 милиона килограма чуждестранно десертно грозде.

Германския търговецъ и консуматоръ сж повече взискателни отъ австрийскитѣ и това обстоятелство трѣбва непременно да имаме предъ-видъ.

Преди всичко нека се разбере е че сж необходими солидни и реномирани български експортъори на грозде и овощия, които да разбиратъ отъ този родъ търговия и да се ползуватъ съ пълно довѣрие на чуждитѣ фирми.

Не е въ нашъ интересъ, нито пъкъ го желаятъ по-големитѣ чуждестранни фирми да дохождатъ у насъ и сами да си организирватъ износа на гроздето и овощията. Това нѣщо трѣбва да извършватъ българскитѣ търговци, които ще продаватъ на чужденцитѣ готовата опакована стока франко българската граница или франко нѣкой чуждестраненъ пазаръ.

Ако нашитѣ експортъори не могатъ или не желаятъ сами да организиратъ и пласирането на гроздето (за тѣхна смѣтка) на чуждитѣ пазари, най-сигурния и желанъ начинъ за продажба е франко вагонъ българската граница

Така ставатъ въ повечето случаи здѣлките при износа на гроздето отъ Италия, Унгария и пр. т. е. тамъ кждето има солидни мѣстни фирми, ползуващи се съ довѣрието на чужденцитѣ.

И у насъ този начинъ на продажби ще се усвои отъ чуждитѣ фирми, ако бждатъ тѣ гарантирани за добрата опаковка и качеството на изнасяното грозде.

Значи тая гаранция за качеството на опакованото грозде се явява като първа необходимостъ за правилното урегулиране на бждещия ни масовъ износъ.

По подобие на нашитѣ конкуренти и у насъ тази гаранция трѣбва да се изразява въ единъ ефикасенъ държавенъ контролъ при опаковката и износа на гроздето.

По този начинъ щомъ като държавата чрезъ специална контрола гарантира доброто качество на изнасяното грозде, останалото следва отъ само себе си. Разбира се, че ни сж необходими преди всичко достатъчно специални вагони за превозъ на гроздето; композирането поне 3 — 4 пкти седмично на специални бързи влакове за превозъ на грозде, овощия и пр., съ които да се намали до минимумъ времето на транспорта до всички европейски пазари; търговски договори съ Полша, Швейцария и пр.

Конкретно държавната контрола трѣбва да се оформи чрезъ специаленъ законъ и то още тази пролѣтъ.

Имайки предъ видъ нашитѣ специални условия, както и подобнитѣ закони, прокарани вече отъ нашитѣ конкуренти — представители на Русенската търговска камара заедно съ Лозаро-Овощарското ирформационно бюро изработиха проекто-правилникъ за контролата при износа. Този проекто правилникъ, който прилагаме би трѣбвало да влѣзе въ основата на бждещия законъ, уреждащъ тази материя.

Проекто-правилникъ за контрола върху десертнитѣ грозда и прѣснитѣ овощи, предназначени за износъ.

I. За урегулиране правилния и редовенъ износъ на десертнитѣ грозда и прѣсни овощи, за запазване на тѣхното добро име въ чужбина, както и за избѣгване на евентуалнитѣ загуби и спорове, износа на десертното грозде и прѣснитѣ овощи се подлага на контролъ. Контролата се направлява отъ комисия, съставена отъ единъ представител на Министерството на земледѣлието, единъ представител на търговскитѣ камари, единъ представител на износителитѣ и единъ представител на лозаритѣ, назначавани отъ Министра на земледѣлието, въ споразумение съ този на търговията. Комисията възприема една национална експортна марка, съ която се облепватъ всички предназначени за износъ опаковани грозда и овощи, като по този начинъ се гарантира за тѣхния произходъ и качественостъ въ чужбина.

Седалището на тази централна комисия е въ

II. Може да се изнася само десертно грозде опаковано въ типови кошници и сандѣчета. Всѣка кошница или сандѣче съ грозде не може да тежи повече отъ 20 кгр. бруто. При ябълкитѣ и сливитѣ въ начина на опаковката нѣма ограничение. Не се допуска износа на грозде, което не е достатъчно узрѣло, не сортирано и не здраво т. е. ако е болно, кално, смачкано, съ развалени зърна или съ каквито и да било други недостатъци.

При сливитѣ сжщо не се допуска за износъ не достатъчно зрѣли и не сортирани т. е. ако сж болни, червиви, кални, безъ опашки или съ каквито и да било други недостатъци.

При ябълкитѣ и крушитѣ допуска се износъ на тѣзи, отговарящи на следнитѣ условия:

- а) да сж брани отъ ржка при пълна дървесна зрѣлостъ;
- б) да сж красиви и да притежаватъ типична форма и багрилка на сорта, съобразно мѣстото отъ кждѣто излизатъ;
- в) да нѣматъ драскотини или намачкване отъ клонетѣ;
- г) да не сж градобитни;
- д) да сж чисти отъ петна, причинени отъ слънцето, отъ срѣдствата за прѣскане, както и да нѣматъ следи отъ болести и неприятели (фузикладиумъ, нааяждане отъ насѣкоми и пр.)

Забележка: За изнасяното грозде, сливи, ябълки и пр., предназначени за фабрична преработка не се изисква да отговарят на горнитѣ условия.

III. Прегледъ на гроздето и овоцията извършва на мѣстото отъ кждето става изпращането, преди опаковката, отъ комисия състояща се отъ: представител на агрономическата властъ, представител на лозаритѣ и овощаритѣ и представител на търговската камара въ района на която е износния пунктъ. Тамъ кждето нѣма представител на агрономическата властъ, комисията се състои отъ представител на общинската властъ, единъ лозаръ, учителя или представителя на мѣстната кооперация.

Тѣзи мѣстни контролни комисии, по препорѣка на околийскитѣ агрономства се назначаватъ отъ централната комисия. Ако комисията намѣри, че гроздето или овоцията, както и опаковката имъ, отговарятъ на предписанията на настоящия правилникъ, издава увѣрение, че стоката е годна за износъ. Въ противенъ случай гроздето и овоцията не се допускатъ за износъ и се оставатъ на собственика за вътрешна продажба и консумация.

IV. Комисията по контрола при износа на гроздето и овоцията снабдява допуснатитѣ до износъ съ специалната експортна марка.

V. Увѣренията се подписватъ отъ представителя на Министерството на земледѣлието, а въ мѣсто гдето нѣма такъвъ отъ общинската властъ.

VI. Безъ увѣрения за доброкачествеността на стоката, издадени отъ надлежната комисия, митническитѣ власти не допускатъ износа.

VII. Който наруши настоящия правилникъ, се наказва съ парична глоба отъ 20000 до 40000 лева, отиващи въ полза на фонда за насърчаване износа на лозаро-овощарскитѣ продукти, образуванъ при Търговскитѣ камари и евентуално отнемане правото му да употребява националната експортна марка.

VIII. Всички спорове и недоразумения се уреждатъ отъ централната комисия.

IX. Настоящия правилникъ влиза въ сила отъ денѣтъ на публикуването му.

НАУЧНИ.

Стефанъ Икономовъ
Лоз. Оп. станция — Плѣвень.

Изпитване ефикасността на нѣкои препарати противъ пероноспората.

Въ последнитѣ нѣколко години, вследствие повишаването цената на синия камъкъ, въ страната ни се появиха множество препарати, целящи намаление разноснитѣ и отстранение на неудобствата въ манипулациитѣ при борбата съ болеститѣ по ло-

зата, главно съ пероноспората. Нѣкои отъ тѣхъ сж готови патентовани смѣски, разварятъ се бързо въ вода и съ това улесняватъ значително приготвлението на разтворитѣ за прѣскане. Други сж въ форма на прахъ, съ който се прашатъ лозитѣ, не изискватъ вода и употреблението имъ е свързано съ много помалко разходи, трудъ и време. Трети пъкъ сж така приготвени, че действуватъ едновременно противъ нѣколко болести и неприятели на лозата.

Презъ 1929 год. Лозарската опитна станция подложи на изпитване препаратитѣ: Носперитъ, Носпералъ, Носпразенъ, Тутокиль, Кристалъ Азуринъ, Bouillie „Excelsior“, Купулвитъ, Суликоль, Бургундски разтворъ съ сода „Solvey“ и обакърена сѣра, съ различно медно съдържание.

Опита се заложи въ една парцела, засадена съ сорта Гъмза върху подложка Рупестрисъ Дю Лотъ. Парцелата е на баиръ съ слабъ наклонъ, има източно изложение и е заобиколена съ лозя. Почвата е пѣськиво-глинеата, слабо варовита, свежа, възрохка, срѣдно богата и обработвана редовно. Главинитѣ сж порѣзани чашовиндо.

Отъ парцелата се отдѣлиха 38 реда, отъ по 17 главини всѣки, които се прѣскаха както следва:

Редове	1 и 2	се прѣскаха съ Носперитъ	1%	въ вода безъ варъ.
„	3 и 4	„ „ „ „ „	2%	„ „ „
„	5 и 6	„ „ „ Бургундски разтворъ	1.5%	синъ камъкъ, неутрализиранъ съ сода „Solvey“.
„	7 и 8	се прѣскаха съ Носпералъ	1.5%, съ	0.750% варъ.
„	9 и 10	„ „ „ „	2.0%, „	1.000% „
„	11 и 12	„ „ „ Носпразенъ	1.5%, „	0.750% „
„	13 и 14	„ „ „ „	2.0%, „	1 000% „
„	15 и 16	не се прѣскаха (контрола).		
„	17 и 18	се прѣс. съ Борделезовъ разтворъ	1.5% — 2.5%.	
„	19 и 20	„ „ „ „ „	1.5%	
„	21 и 22	„ „ „ „ „	1.0%	
„	23 и 24	„ „ „ „ „	0.5%	
„	25 и 26	„ „ Тутокиль	1.5% — 2.0%, съ	0.750% — 1% варъ
„	27 и 28	„ „ Кристалъ Азуринъ	0.250%, безъ варъ.	
„	29 и 30	„ „ Bouillie „Excelsior“	2 %, безъ варъ.	
„	31	се праша съ Купулвитъ, до основно напрашване.		
„	32	се прѣска съ Суликоль	0.050%, безъ варъ.	
„	33	се праша съ обакърена сѣра „Saïm“.	съ 3% медно съдържание.	
„	34	„ „ „ „ „	съ 5% „ „	
„	35	„ „ „ „ „	съ 7% „ „	
„	36	„ „ „ „ „	съ 10% „ „	
„	37 и 38	се прѣс. съ Борделезовъ разтворъ	1.5% — 2.5%	синъ камъкъ.

Прѣсканията и прашенията се извършиха на следнитѣ дати:

1-во прѣскане и прашене	10 юний
2-ро „ „ „	4 юлий
3-то „ „ „	13 юлий

4-то „ „ „ 10 августъ
5 то „ „ „ 25 августъ

Валежи презъ сезона сж паднали на :

1 Юний —	20.4 л. на кв. м.	5 Августъ —	18.1 л. на кв. м.
6 „ —	1.0 „ „ „ „	22 „ —	4.5 „ „ „ „
11 „ —	0.5 „ „ „ „	23 „ —	53.9 „ „ „ „
15 „ —	1.2 „ „ „ „	24 „ —	22.2 „ „ „ „
16 „ —	19.6 „ „ „ „	25 „ —	0.1 „ „ „ „
17 „ —	27.9 „ „ „ „	26 „ —	0.5 „ „ „ „
19 „ —	0.7 „ „ „ „	27 „ —	3.2 „ „ „ „
20 „ —	8.0 „ „ „ „	28 „ —	0.2 „ „ „ „
22 „ —	2.2 „ „ „ „	2 Септем. —	10.4 „ „ „ „
27 „ —	12.8 „ „ „ „	4 „ —	2.5 „ „ „ „
28 „ —	1.3 „ „ „ „	5 „ —	20.6 „ „ „ „
1 Юлий —	0.5 „ „ „ „	7 „ —	0.9 „ „ „ „
2 „ —	0.2 „ „ „ „	16 „ —	2.6 „ „ „ „
9 „ —	23.9 „ „ „ „	17 „ —	16.5 „ „ „ „
10 „ —	1.3 „ „ „ „	21 „ —	0.8 „ „ „ „
11 „ —	1.0 „ „ „ „	22 „ —	2.6 „ „ „ „
28 „ —	2.6 „ „ „ „	25 „ —	9.1 „ „ „ „
		26 „ —	1.7 „ „ „ „
		29 „ —	0.1 „ „ „ „

Общо взето, лѣтото бѣ сухо. Появата на пероноспората се извърши сравнително доста късно (29 юний) и силнитѣ горещини презъ м. юлий, които на 7 с. м. достигнаха 43° на сѣнка, ѝ попречиха да вземе широки размѣри. Първитѣ петна бѣха забелѣзани върху нѣкои отъ контролнитѣ и прѣскани съ Суликолъ главини. На 13. VII., когато се извърши второто прѣскане, не бѣха забелѣзани никакви нови петна отъ втората зараза, станала следъ дѣжда на 9. VII. Такива се появиха, но твърде малко на брой, едва на 17 с. м., съ извънредно редѣкъ бѣлѣ прашецъ и скоро следъ това погорѣха отъ сушата. Положението остана непромѣнено, ако се изключи слабата 3-та зараза на 5. VIII, чакъ до 31 августъ, на която дата се появиха многобройни нови петна, съ изобиленъ бѣлѣ прашецъ, особено върху листата на контролнитѣ главини. До този моментъ, окото не можеше да установи нѣкаква действителна разлика въ състоянието на различно прѣсканитѣ листа. Съ изключение на контролата, кждето заразата бѣше взела малко по-широки размѣри, всички други главини бѣха почти еднакво нападнати. На 31 августъ, обаче, и следъ тази дата, отдѣлнитѣ групи редове добиha различенъ видъ. Контролата имаше $\frac{4}{5}$ отъ листата си заразени, когато другитѣ редове, кои повече, кои по-малко бѣха съ сравнително по-запазени листа. Наблюденията върху % на заразенитѣ листа се извърши на 1 октомврий, когато резултатитѣ можеха да се считатъ за окончателни, а заразата — въ своя максималенъ размѣръ.

Изчислението на заразеното грозде стана презъ време на гроздобера. Резултатитъ сж изложени въ следната таблица *):

ПРЕПАРАТИ	Заразени листа въ % (1. X. 1929 г.)	Кгр. грозде отъ 100 главини		% на заразеното грозде	Съставъ на мъстѣта	
		здро- во	зара- зено		0/0 захаръ	0/00 кисел.
Носперитъ 1%	20	93·0	31·0	25	16·5	6·45
Носперитъ 1·5%	18	65·0	18·3	22	17·0	5·46
Бургундски разтворъ	15	86·6	20·3	19	18·0	6·61
Носпералъ 1·5%	16	90·9	18·1	20	17·2	7·50
Носпералъ 2·0%	12	87·0	13·0	18	17·5	7·10
Носспразенъ 1·5%	14	120	30·0	20	17·0	6·77
Носспразенъ 2·0%	12	153	20·8	15	16·0	6·69
Контрола	85	31·6	73·8	70	17·0	7·25
Бордолезовъ разтворъ 1·5—2%	5	100·0	17·5	15	17·0	6·45
Бордолезовъ разтворъ 1·5%	7	86·0	19·0	18	18·0	6·61
Бордолезовъ разтворъ 1·0%	13	101·4	28·6	22	17·2	7·42
Бордолезовъ разтворъ 0·5%	14	79·3	23·7	23	16·7	7·50
Тутокилъ 1·5—2%	15	137·7	32·3	19	17·0	6·44
Крист. азуринъ 0·250%	38	50·6	41·4	45	17·0	6·53
Bouillie „Excelsior“ 2%	15	104·0	45·0	30	17·7	6·61
Купулвитъ	42	49·0	59·0	55	17·0	6·03
Суликолъ	60	56·0	69·0	55	15·7	7·10
Обакър. сѣра 3%	32	64·0	64·0	50	17·2	6·85
Обакър. сѣра 5%	30	42·0	35·0	46	18·0	7·50
Обакър. сѣра 7%	25	78·0	52·0	40	18·0	7·02
Обакър. сѣра 10%	18	77·0	33·0	30	18·0	7·42
Бордолезовъ разтворъ 1·5—2%	8	142·0	48·0	25	18·2	7·35

Цифритъ отъ първата и четвъртата колони на таблицата показватъ, че по отношение ефикасността, първо мѣсто заема бордолезовия разтворъ 1·5—2%. Приблизително еднаква ефикасностъ като тази на бордолезовия разтворъ иматъ и препаратитъ: Носспразенъ 2%, Носпералъ 2%, Тутокилъ и бургундския разтворъ (синъ камъкъ 1·5% неутрализираиъ съ сода „Solvey“), но тѣхната цена е по-висока отъ тази на синия камъкъ, така че, за сега, бордолезовия разтворъ си остава все пакъ универсалното и най-евтино сръдство за борба съ пероноспората. Другъ е въпроса, когато се касае за водене борба едновременно

*) За повече подробности върху начина на изчисление резултатитъ, вижъ отчета на станцията за 1929 год.

противъ нѣколко болести. Така, препаратъ Носпразенъ, съдържащъ арсеникови съединения, представлява едно сръдство и противъ лозовия молецъ. Сжщо такива съединения съдържа и препаратъ Тутокилъ, който има въ състава си сѣра, така че, действува едновременно противъ Пероноспората, Молеца и Оидиума. Въ това отношение, тѣзи два препарата сж били изпитани отъ лозарския институтъ при агрономическия факултетъ и полученитѣ резултати говорятъ за въ полза на тѣхното употребление.

Що се отнася за Северна България и изобщо за мѣстата кждето пероноспората се редовно появява и силно развива, бордолезовия разтворъ си остава за сега незамѣнимъ. Въ Южна България и за високитѣ, провѣтриви и припечни мѣста, особено тамъ, кждето гроздовия молецъ представлява сериозна опасностъ за лозята, Носпразена и Тутокила могатъ да замѣстятъ бордолезовия разтворъ. Тукъ играе по-важна роля цената на единия илль другия препаратъ, защото начина на приготвянето имъ, преимуществата и недостатѣцитѣ имъ по отношение лепливостъта, повредитѣ върху листата, запушването на машинитѣ и пр. сж едни и сжщи.

Препаратитѣ Купулвитъ, Суликолъ, Кристалъ Азуринъ, Носперитъ и обакър, сѣра 3%, 5% и 7% се оказаха достатъчно ефикасни противъ пероноспората и негодни за практиката.

Обакърената сѣра 10% и Bouillie »Excelsor“ ще бждатъ изпитани повторно идущата година.

ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ И НОВОСТИ

И. И. Хранковъ.

Изследвания върху закържевяването на лозята.

По въпроса за *закържевяването* на лозята е писано извънредно много. Понеже неотдавна на друго мѣсто ние предадохме схващанията и проучванията на двама френски автори, които въ нѣкои отношения се значително различаваха, намираме за твърде полезно въ следващитѣ редове да предадемъ заключението отъ обширното проучване по сжщия въпросъ, направено отъ известния ученъ френски професоръ по лозарството г. Равазъ: извлѣчението заемаме отъ сп. „Прогре агриколъ и винеколъ“ отъ т. г.:

Г-нъ Равазъ казва, че отъ опититѣ и наблюденията произлиза какво закържевяването:

подп 1. Обича известни земи съ постоянна влага въ почвата и подпочвата, която се задържа поне презъ нѣкои периоди, или пѣкъ сбити земи,

2. Че то е предаваемо чрезъ пржчка и чрезъ облагородяването. Ето защо да не се използватъ за размножаване освенъ пржчки отъ здрави лозя,

3. Че то е заразително, минавайки отъ подложката въ присадника и обратно и твърде бързо отъ една болна лоза въ здрава, която е въ близко съседство. Заразата е по-бавна при по-отдалеченитѣ лози.

4. Че поради твърде бавното си разширение, изглежда да остава ограничено въ форма на петна, въ дадено пространство, въ които условията благоприятни за развитието му се явяватъ най-често.

5. Че, въ всѣки случай, то се явява по отдѣлни лози въ лозовитѣ парцели, което налага изкореняването имъ още при появяването му, за да се избѣгне, може би, образуването на по-голѣми петна.

6. Че за сега вѣроятно нѣма какво да се прави за лѣкуването на болно лозе, нито за осигуряване нормално развитие на младо лозе посадено на мѣстото на старо *закържесъло*; освенъ ако действията на нѣкое обеззаразяюще сръдство и на варъ смѣсена въ почвата, които горечитиранитѣ опити посочиха, не могатъ да бждатъ получени съ практически използвани количества.

Не е нужно да се обясняватъ добритѣ влияния на обеззаразяющитѣ сръдства. Обаче биха ли били достатѣчни за задържането здраво едно младо лозе? Безспорно не, ако почвата е особено благоприятна за паразита: ниско мѣсто, влажно, сбито; може би да, ако паразита е билъ пренесенъ случайно съ лозитѣ, копането и пр.

Влиянието на варъта при нашитѣ опити бѣ особено забележително. И тукъ не се касае за кисели или неутрални почви, но за такива съдържащи 12 до 42% калциенъ карбонатъ (варовникъ), следователно съ алкалическа (основна) реакция. По какъвъ начинъ действува варъта? Може би за известно време се увеличава алкаличността на мѣстото до размѣръ вреденъ за паразита тъй като, както е известно, паразитнитѣ гъбички живѣятъ предимно въ кисела или неутрална сръда. Възможно е сжщо тя да действува за измѣнението на физическото състояние на земята правейки я по-мека и по-рохкава, следователно, по-благоприятна за удължаването на коренчетата.

Оставатъ, следователно, по този пунктъ да се дорешатъ въпроситѣ практически, а именно, да се употребяватъ обеззаразяющи материи и варъ въ голѣми количества и на единъ пжтъ или на нѣколко пжти въ по-малки размѣри

Лозаритѣ, които биха желали да държатъ смѣтка за тѣзи опити и да се основаватъ върху тѣхъ за да използватъ варъта, биха могли да практикуватъ по следния начинъ: за земя, въ която трѣбва да се засади отново лозе, добре е да се реголва презъ юлий-августъ, като се остави на едри буци за да бжде пригорена (земята) отъ слънцето; защото е известно, че слънцето стерилизира (обеззаразява). Да се размѣси прибавената варъ съ земята, като се употребѣи 4—500 кгр. или повече на декаръ — точното количество още не може да се посочи; после

при разрохкването, преди посаждането, се поставя сжщото количество, като се размъси съ обработването, по такъв начинъ общо на декаръ се прибавя около 1000—1200 кгр. варь.

Презъ следующитѣ години може да се прибавя варь въ по-малки количества може би преди или веднага следъ гроздоберъ или презъ пролѣтѣта — но това не зная и не мога да бжда още напълно осведоменъ.

Върху лозитѣ закръжавѣли по-отдавна успѣха отъ горния начинъ за обработване и лѣкуване е безспорно по-малкъ, но, въпрѣки това, трѣбва винаги да се опита, а даже да се повтори опита; защото често резултатитѣ стъ единъ опитъ зависятъ отъ начина по който е извършенъ той.

Излиза, следователно, следъ гореизложеното, че има за вършене още опити, но сега вече се знае какъ и въ какво направление трѣбва да се вършатъ, а това е все една значителна придобивка.

Вл. Стояновъ.

Есенна или пролѣтна рѣзидба на лозята.

Една отъ най-важнитѣ културни работи по лозята е рѣзидбата. Отъ нея зависи реколтата не само за предстоящата, но и за следващитѣ години.

Единъ неопитенъ работникъ рѣзачъ може да побърка реколтата на известно лозе за редъ години.

Ние различаваме есенна (зимна) и пролѣтна рѣзидба на лозята. Есенната рѣзидба започва следъ като листата отъ лозитѣ сж опадали. Тамъ кждето не се практикува заравянето на главинитѣ тя продължава и презъ цѣлата зима, стига да нѣма снягъ и голѣми мразове. Въ области кждето се зариватъ лозята, есенната рѣзидба се извършва преди зариването на главинитѣ. Предимствата на есенната рѣзидба сж следнитѣ:

Работната ржка презъ есенния и зимния сезонъ е по-евтина, значи, ще извършимъ рѣзидбата по-евтино отколкото ако се извърши на пролѣтъ.

Второ, отрѣзитѣ по лѣтораститѣ ще засъхнатъ и плаченето на лозата презъ пролѣтѣта ще бжде намалено. До колко, обаче, една лоза се изтощава отъ пролѣтното плачене, ако раната би била прѣсна, до сега не се е установило. Мненията по този въпросъ сж различни. Направенитѣ опити и наблюдения доказватъ, че отъ плаченето лозата не отслабва и не се изтощава.

Друго предимство на есенната рѣзидба е, че израстването на лѣтораститѣ бива по-равномѣрно и съ нѣколко дни по-рано отъ пролѣтно порѣзанитѣ лози.

Пошитѣ страни на есенната рѣзидба сж следнитѣ:

Ако лозарската областъ страда отъ късни слани, рано покаралитѣ ластари ще бждатъ опалени и съ това се унищожава реколтата; значи, есенна рѣзидба ще трѣбва да се извърши въ

лозарски мѣстности съ високо и защитено мѣсторазположение, иждето слани не падатъ.

Второ. Въ лозарски области съ континенталенъ климатъ, (т. е. остри зими и сухи лѣта) не е добре да се извършва есена рѣзидба, защото не сме положителни дали презъ зимата оставенитѣ отъ насъ калеми (чепове) нѣма да измръзнатъ на цѣло или отчасти и съ това да пострада бждещата ни реколта.

Съ пролѣтната рѣзидба, обаче не е така. Щомъ като сме вече прекарали голѣмитѣ студове, спокойно можемъ да провѣримъ дали има измръзване на лѣтораститѣ и плоднитѣ очи, и да оставимъ чепове съ съвършено здрави очи. Ако има измръзване да се чака до набѣбването на очитѣ и тогава съ положителностъ да се оставятъ здрави такива. Азъ имахъ случаи да наблюдавамъ измръзване на лозя до такава степенъ, че не само всички плодни очи надъ прѣстѣта бѣха измръзнали изцѣло, ами и заринатитѣ до 15 с. м. отгоре надолу сжщо бѣха измръзнали сто на сто, Въ случаи на подобно измръзване се прибѣгва даже до неправилна рѣзидба само и само да се оставятъ необходимото число плодни очи, отъ многото лѣтораста, за спасение на реколтата.

Сжщитѣ лоши страни има и есеното почистване на лозята отъ излишнитѣ лѣтораста. За жалостъ то почна да се практикува и въ лозарски области, които страдатъ отъ остри зими и късни слани.

По за предпочитане е при нашитѣ условия да се извършва пролѣтната рѣзидба на лозята, обаче, да не се чака до развиване на очитѣ, което мнозина практикуватъ. Наблюденията твърдятъ, че на подобни лози лѣтораститѣ покарватъ съвършено неравномѣрно, а особено лѣтораститѣ, които ще ни сж нужни за следната година оставатъ много слаби. Опититѣ показватъ, че подобни лози презъ цѣлото лѣто слабѣятъ и листата имъ сж бледе зелени, а освенъ това силно набѣбналитѣ очи се лесно отронватъ отъ невнимателни рѣзачи. По всичко личи, че съ отстранението на които очитѣ сж се доста силно развили се отстраняватъ много по ценни материали на лозата, отколкото плаченето. Съ пролѣтната рѣзидба сме по-положителни за предстоящата реколта. Тя трѣбва да започва отъ началото на месецъ мартъ и привърши къмъ срѣдата на м. априль.

гр. Ямболъ.

И. Николовъ.

Влияние на зимнитѣ студове върху лозата.

Климатическитѣ и почвени условия на нашата страна не гарантиратъ едно сигурно презимуване на лозата. При все това, между мнозина отъ лозаритѣ постепенно залѣга убеждението, че опасността не е толкова голѣма и че може да се мине безъ загребване. И наистина, на нѣкой мѣста у насъ, години подъ редъ, лозята презимуватъ безъ чувствителни повреди, незагребвани. Достатъчно е обаче само една тежка зима за да се види

несъстоятелността на подобни твърдения. Голѣмитѣ студове презъ 1907 и 1917 год., и миналата 1928 год. и последицитѣ отъ тѣхъ сж известни на всѣкиго. Ето защо налага се едно по-основно познаване на влиянието на зимнитѣ студове върху развитието на лозата.

По своето естество лозата е нагодена да издържа ниска температура. Тази нейна издържливостъ, обаче, зависи отъ реда условия. Случватъ се години, когато тя може да понесе —30°С безъ чувствителни повреди, ала не сж изключени случайтѣ, когато може да измръзне и при —12 до —13°С. На какви причини се дължи тази широка амплитуда на издържливостъ? Тукъ се намѣсватъ много фактори, ние, обаче, ще разгледаме по важнитѣ.

1) Количеството на водата, която се съдържа въ тъканитѣ на лозата. Колкото по-голѣмо е това количество, толкова по-голѣма е опасността отъ измръзване. Правени сж опити и се е установило, че лозови пржчки киснати въ вода сж измръзвали при температура —11°С, до като сухитѣ сж издържали до —31°С.

Въ връзка съ количеството на водата въ тъканитѣ на лозата, се обяснява по-лесното измръзване на порѣзанитѣ на есень лози отъ непорѣзанитѣ. При първитѣ, дървеснитѣ и ликови сждове сж открити и презъ тѣхъ се поглѣща по-голѣмо количество вода. Понѣкога пжпкитѣ по върховетѣ на лозитѣ оставатъ здрави, до като сжщитѣ близо до основата измръзватъ. Всѣкога при такива случаи е констатирано, че върховетѣ на лозовитѣ пржчки съдържатъ по-малко влага отколкото тѣхнитѣ основи. Първитѣ сж изложени широко на изсушителното действие на вѣтроветѣ и слѣнцето.

2) Количеството на влагата въ почвата. Лози засадени въ богати на влага почви (низки мѣста) измръзватъ по често отколкото засаденитѣ на сухи байрести мѣста. Когато почвената влага е въ значителни количества, макаръ и заринати, лозитѣ могатъ да пострадатъ отъ зимнитѣ студове. Повредитѣ въ случая могатъ да се дължатъ и на неправилно завършване загребването. Напримѣръ, може да не сж добре зарити пжпкитѣ въ основитѣ на пржкитѣ или ако сж зарити, земята не е слегнала добре, вследствие на което въ купчинкитѣ оставатъ празни пространства, които улесняватъ измръзването. Колкото по-голѣмо е количеството на влагата въ почвата, колкото по-водоносни сж тъканитѣ, при равни други условия, толкова по-голѣма е опасността отъ измръзване. Обратното е при сухо време и при суха почва. Ако обаче, продължителността на сухия студъ е значителна, измръзването е неизбежно. Рѣзкото промѣнение на температурата, въ повечето случаи, е катастрофално. Опасностъ отъ измръзване се явява и когато следъ продължителни зимни дъждове настѣпи бързо застудяване или когато пржкитѣ сж заскрежени и скрежътъ се стопи, а следъ това последва понижение на температурата.

3) Американскитѣ лози и тѣхнитѣ хибриди сж по устойчиви на ниска температура отколкото европейскитѣ. Отъ практика е констатирано, че има разлика въ чувствителността и на различнитѣ сортове европейски лози. Напримѣръ Афузъ-Али, Димятъ и др., при еднакви други условия, сж по-често изложени на измръзване. Научни изследвания, обаче, въ това отношение, у насъ не сж правени. Директнитѣ сортове, Отело и други, сравнени съ европейскитѣ се отличаватъ съ една по-голяма устойчивость. Повече отъ тѣхъ презимуватъ безъ загребване. Тази е една отъ причинитѣ за бързото имъ разпространение въ нѣкой крайща на страната (видинско, ломско, орѣховско). Раннозрѣющитѣ сортове сж по-издържливи отколкото къснозрѣющитѣ. Последнитѣ не всѣкога могатъ да натрупатъ необходимитѣ количества хранителни вещества и за това по-често измръзватъ. Важна роль играе и подложката. Лози върху подложка *рипария*, която по-рано завършва вегетационния си периодъ, сж по-издържливи отъ лози върху *монтикола*. Въобще по-буйнитѣ лози сж изложени на по-чести измръзвания отъ по-слабо развиващитѣ се. Съ това се обяснява по-голямата издържливость на по-гъсто засаденитѣ лозя. Изтощаванитѣ отъ болести и неприятели лози сж тоже изложени на измръзване.

4) Възрастта. Младитѣ лози, въ първитѣ 4—5 години сж много чувствителни на нискитѣ температури. Възрастнитѣ сж сравнително по-устойчиви. Много старитѣ, изтощени вече лози, сжщо така сж по-често изложени на измръзване.

5) Келкото по претоварена съ плодъ е главината, толкова по-бедна на хранителни вещества оставатъ пржчкитѣ, следователно, толкова по-чувствителни сж къмъ зимнитѣ студове.

6) Торенето и обработката. Торенето съ азотни торове продължава вегетационния периодъ и при ранно застудяване пржчкитѣ оставатъ недозрѣли. Фосфорнитѣ торове ускоряватъ узрѣването и лозитѣ сж по-устойчиви на ниска температура.

Редовната и правилна обработка обуславя едно правилно развитие на лозитѣ и по-ранно завършване на вегетационния периодъ.

Най-често повредитѣ засѣгатъ ликовата тъканъ, която служи за провеждане на преработенитѣ хранителни вещества. Въ такива случаи на следната пролѣтъ развитието на лозата се забавя. Скоро, обаче, камбиума образува нови ликови снопчета и повредата се изглажда. Но когато е засѣгната камбиалната тъканъ, може да се смѣта, че пржчката е вече негодна. Особено чувствителни, въ областта на спойката, сж облагороденитѣ лози презъ първитѣ 4—5 години.

Подземнитѣ части (коренитѣ) по-рѣдко сж изложени на измръзване, ала не сж изключени случаитѣ, когато повърхноснитѣ коренчета загиватъ. Това явление се наблюдава при силно въздушнитѣ почви. Умѣрената влажностъ на почвата парира вредното влияние на нискитѣ температури. Ако, обаче, една почва е много влажна, тъканитѣ на лозата сж по-богати

на вода и следователно, опасността отъ измръзване е по-голяма.

Че една пръчка е повредена отъ студа, се познава като се дѣла съ ножче. Подъ кората се забелѣзва единъ тъмно-кафявъ кръгъ. Пръчките при напреченъ разрезъ сж черни. Наблюдавани подъ микроскопъ, измръзналитъ пръчки, изглеждатъ покрити съ многобройни пукнатини. Тѣзи пукнатини се дължатъ на леднитъ кристалчета въ междуклетъчните пространства, образувани отъ тѣхното (на кристалитъ) нарастване.

Всички тѣзи случаи на поражения отъ зимнитъ студове ще ни бждатъ ясни следъ като се запознаемъ по основно съ сжщността на измръзването изобщо.

Съ понижението на температурата, водата отъ клетките минава въ междуклетъчните пространства и тамъ замръзва. Ако този процесъ протича бавно, образуватъ се едри кристали, които разширяватъ много междуклетъчните пространства, натискатъ върху клетките и може да разкъсатъ клетъчните ципи. При бързо понижение се образуватъ малки кристалчета ледъ. Отъ това се вижда, че вредата въ първия случай е по-голяма отколкото въ втория. Обратното е при размръзването. При бавното повишение на температурата, водата се постепенно отново връща въ клетките и тѣ отново идватъ въ първоначалното нормално състояние. При бързо размръзване, леднитъ кристалчета се топятъ бързо, междуклетъчните пространства се изпълватъ съ много вода, въздуха не може да прониква, клетките поглъщатъ голѣми количества вода и умиратъ.

Отъ изложенитъ причини на измръзването се вижда кжде трѣбва да бждатъ насочени усилията за неговото предотвратяване.

1. Въ области съ много студени зими, трѣбва да се избѣгва есенната рѣзидба.

2. Засаждането на лозя да става главно по баиреститъ и отцедливи мѣста.

3. Да се избѣгва претоварването на главинитъ съ плодъ, като се въведе правилна рѣзидба.

4. Да се прилага редовно и навременна обработка и разумно торене.

5. *Да се извършва редовно и навременно загреване.*

Всички измръзнали части на пролѣтъ се премахватъ. Въ случай на голѣми поражения отъ измръзване, главината се изрѣзва до спойката и се преоблагородява отново.

Много и редовни членове въ Лозарския съюзъ, тамъ е спасението на лозаритъ!

И. И. Хранковъ.

Фолтажъ и апоплексия при лозата *).

Ежегодно въ много лозя презъ лѣтния периодъ се виждатъ внезапни повѣхвания на лози, повечето отъ които свършватъ съ окончателно изсѣхване, макаръ много или всичките отъ тѣхъ да сж били съ здрава и буйна външность.

Тѣзи повѣхвания и умирания, които понѣкога и въ нѣкои лозя взематъ голѣми размѣри, сж послѣствие отъ две различни болести, които отъ много лозари погрѣшно смѣтатъ за една, т. е. погрѣшно мислятъ, че *фолтажъ* и *апоплексията* сж едно и сѣщо нѣщо.

Характернитѣ белези на *фолтажа* сж отъ физиологически и случайни причини, които често биватъ временни, т. е. преходящи, следователно и действието отъ тѣхъ въ нѣкой случай бива временно; напротивъ, *апоплексията* бидейки резултатъ отъ растителни паразити, влиянието и действието отъ тѣхъ е прогресивно и повече или по-малко дълготрайно.

Най-чести случай на заболявания отъ *фолтажъ* се срещатъ презъ голѣмитѣ лѣтни горещини придружени отъ силни и задушни горещи вѣтрове. Въ такива дни и при такива условия има прекъсване на равновесието между поглѣщането на почвенна вода отъ коренитѣ и изпарението отъ въздушнитѣ органи на лозата, отъ което следва повѣхването.

Това последното бива изцѣло — на цѣлата лоза, или частично, т. е. само на отдѣлни рамена или лѣтораста; въ първия случай умирането на лозата е неизбежно, а въ втория — понѣкога повѣхналитѣ лѣтораста се възстановяватъ.

Фолтажътъ може да бѣде предотвратенъ съ зимно дълбоко оране или копане, които позволяватъ и улесняватъ складирането на повече вода въ долнитѣ земни пластове, а сѣщо съ чести повърхностни (плитки) обработвания (прашенета) извършвани презъ растежа, които пречатъ на бързото и голѣмо изпарение.

Когато се яви частично или цѣло повѣхване, възможно е да се предотврати смъртѣта на лозата. За тази цель достатъчно е да се порѣже *коренно* главината — както при зимната рѣзидба, щомъ се появи повѣхването. Съ премахването на надземнитѣ лозови органи, се възстановява равновесието, а това дава възможность при 9 случаи отъ 10 да изкаратъ издѣнки отъ които при следующата нормална рѣзидба ще се възстанови лозата и формата ѝ.

Болестѣта *апоплексия* се среща нѣкога и нѣкѣде въ голѣми размѣри и прави значителни опустошения, ако не се взематъ мѣрки. Тя се причинява най-често отъ микроскопическитѣ гъбички *Polyporus igniarius*, *Polyporus fulvius* и *Stereum nirsutum*, които разрушаватъ и обръщатъ дървото при нападнатитѣ лози на праханъ.

*) Изъ „Прогре Агриколь и Витиколь“.

Проникването на болестните паразити въ тѣлото на лозата става презъ ранитѣ образувани при рѣзидбата или по другъ начинъ и случай.

Гжбичкитѣ развиватъ мицелиитѣ си между тъканитѣ на дървото и причиняватъ повече или по-малко дълбоки повреждания. съобразно интензивността на атакитѣ, умъртвяватъ вътрешността на тъканитѣ, като въ много случаи не остава освенъ малка здрава частъ отъ дървесината. При такова положение, подъ действието на горещитѣ и жупителни вѣтрове презъ лѣтото, се прекъсва равновесието между поглъщането на земна вода и изпарението и смъртта последва много по-бързо както е и при фолтажа.

Ако не се гледа освенъ на външнигѣ белези, изсъхването на лозитѣ отъ апоплексията е, както се каза въ началото, много прилично на онова отъ фолтажа, отъ която произтича и заблуждението у мнозина за еднаквостта на дветѣ болести. Има, обаче, особености, които позволяватъ различаването имъ. При фолтажа се виждатъ повѣхвания на отдѣлни лози, които може да сж изъ различни части на лозето, когато при апоплексията нападнатитѣ лози сж групирани въ „маслени“ петна подобни на онѣзи при филоксерата.

Досежно силата имъ лозитѣ пострадали отъ фолтажъ не се различаватъ отъ здравитѣ; напротивъ страдащитѣ отъ апоплексия иматъ често закържевили (окжсѣли) лѣторасти, а сжщо единъ или повече чепове и рамена или цѣлата главина сж въ отслабване — отпадане, тукъ паразитния характеръ е напълно явенъ. Това последното може да се види още по-добре, като се открие по дълбоко стѣблото на лозата.

За щастие противъ тази лозова болестъ има радикално целително срѣдство, което се състои въ арсениковитѣ съединения. Лѣкуването се върши презъ спящия периодъ на лозята, като за предпочитане е отъ януарий до края на февруарий и най-късно до началото на мартъ. Самото лѣкуване се прави чрезъ намазване съ четка или по-добре и по-бързо чрезъ пръскане съ известнитѣ пръскачки служащи противъ пероноспората, като се внимава щото всичкитѣ части на лозата да бждатъ не само засегнати, но достатъчно проникнати отъ разтвора.

Пръскането се върши най-малко 10 дни следъ рѣзидбата, ако е останало да се приложи следъ последната, и за избѣгване изгарянията да не се пръска, когато пжпкитѣ започватъ да набъбватъ, а особено не при разпукването имъ.

Както за други растителни и лозови болести, въ търговията има и се предлагатъ арсеникови съединения подъ различни названия, като: „Пиралионъ“, „Пирафолионъ“ и др. начинътъ за употребяването на които е означенъ върху опаковкитѣ на препаратитѣ.

Въ връзка съ лѣкуването ето що четемъ въ рапорта на г. Русо за резултатитѣ отъ опититѣ му въ голѣмъ размѣръ; въ 100 литри вода ние сипваме 5 литри „Пиралионъ“ — спе-

циаленъ препаратъ отъ содовъ арсенитъ, и съ този разтворъ ние грижливо поржсваме до намокрене на всички лози, а особено ранитъ отъ рѣзидбата. Предварително олющаване на старата кора отъ чуканитъ е препоръчително, защото следъ него по добре се намокроватъ всички части и защото се икономисва 25—30% отъ разтвора.

За напрѣскването на единъ хектаръ (10 декари) лозе трѣбватъ 150—200 литри разтворъ, а тази работа единъ работникъ може да свърши за $1\frac{1}{2}$ —2 дни. Напрѣскването се върши съ прѣскачка за грѣбъ снабдена съ специално прѣскало за моментно затваряне.

Прѣскането тѣѣбва да се върши въ сухо време и най-малко 10 дни следъ рѣзидбата и преди почване на вегетацията — при пролѣтната рѣзидба, за да се избѣгне поглѣщането на разтвора отъ растителнитъ сокове на лозата, защото той — разтвора, е силно отровенъ. Поради това налага се голѣмо внимание отъ страна на стопанина и работниците. По този начинъ добре е прѣскането да се върши 2—3 години подъ редъ за унищожаване всичкитъ болестни спори (семенца) следъ което се преустановява до ново появяване на болестята“.

Отъ сравнителнитъ и цифрени данни, които посочва г-нъ Русо при лѣкуванитъ и не лѣкувани лози се вижда, че действително резултата отъ лѣкуването е повече отъ задоволителенъ и насърчителенъ.

Следъ гореизложеното не ни остава освенъ да препоръчаме на нашитъ лозари да внимаватъ при заболяването и прѣсхването на лози въ лозята имъ, защото не е изключено да е отъ апоплексия.

Проф. Н. Недѣлчевъ.

Една лозарска обиколка въ чужбина.

(Следва отъ кн. 9).

Въ Парижъ престояхъ съвсемъ малко, за да уредя нѣкои формалности по пътуването, следъ което се отправихъ за Amboise, село въ департамента Indre et Loire, кждето се намира една отъ най-голѣмитъ фабрики за винарски машини — Mabilley.

Азъ съобщихъ въ фабриката за пристигането ми и следъ това отидохъ да я посетя. Фабриката се намира въ самото село. Бѣхъ приетъ отъ администратора на фабриката, г. Pécard, който посвети единъ цѣлъ следъ обѣдъ да ме развежда изъ различнитъ отдѣления. Посетихме последователно ателиетата, като почнахме отъ ателието, кждето се приематъ суровитъ материали, желѣзо, коксъ и пр., прави се известна смѣсъ, която се топи въ печи и се излива въ калъпи. По този начинъ се получаватъ корпуситъ и по-важнитъ части на винарскитъ машини. Тѣзи части се преработватъ въ други отдѣления, сглобяватъ се и най-после, следъ привършване на машината, тя се боядисва. Въ

тази фабрика работятъ съ стотици работници. *Mabille* приготвява прочутитѣ преси съ непрекъснато действие, хидравлически преси и различни машини за мачкане и изкачване на гроздето — фулопомпи, еграпомпи и пр.

Г-нъ *Récard* препоръчва много за кооперативнитѣ изби егранпомпата № 2, която може да преработва на часъ 10—13,000 кгр. грозде, като го смачква, ронка по желание и го избутва по тръби въ ферментационнитѣ съдове.

Тази фабрика изработва и врати за желязобетонни резервоари. Администратора на фабриката ми съобщи, че за Гърция изпратилъ за гроздобера 1929 година 16 преси съ непрекъснато действие.

Отъ *Amboise* потеглихъ за *Montauban*, градче, което се намира не далечъ отъ Тулуза, въ старата провинция *Quercy*, центъръ на десертнитѣ грозда. Въ *Montauban* посетихъ пазаря на десертнитѣ грозда, който презъ периода на зрѣнето се състои всѣка сутринъ въ центъра на града, върху единъ непокрытъ площадъ. Производителитѣ донасятъ гроздето си въ панери, кошници и пр., излагатъ го на пазаря и чакатъ купувачъ. Търговцитѣ на грозде обикалятъ и закупуватъ гроздата следъ като се спазаряватъ, пресипватъ закупеното грозде въ тѣхни съдове и го откарватъ веднага въ ателиетата си, където го амбалиратъ и следъ това товарятъ въ вагонитѣ.

Провинцията *Quercy* произвежда голѣми количества десертни грозда, обаче *Montauban* не е най-важния центъръ. Такъвъ е селото *Moissac*, за където се отправихъ и не съжалявахъ по-късно, че съмъ го посетилъ. *Moissac* е село, което се препитава изключително отъ културата на десертнитѣ грозда. Лозята сж около самото село, разположени по хълмове, наподобяващи тѣзи на Лѣсковецъ, обаче почвата е по-бедна.

Това село е прочуто въ цѣла Франция, даже и въ чужбина. Тръбва да се признае умението на французитѣ да рекламиратъ своитѣ продукти, въ частностъ десертното си грозде. Производителитѣ на десертно грозде и на разни зеленчуци въ *Moissac* сж организирани въ единъ синдикатъ — „*Syndicat des Viticulteurs et Primeuristes de l'Arrondissement de Moissac et du Bas Quercy*“. Този синдикатъ, на който душата е единъ лѣкаръ въ *Moissac*, дръ *Rouanet*, върши голѣма агитация за пласирането на гроздето, посрѣдствомъ брошури, изложби, филмове, екскурзии и пр. За да иматъ представа читателитѣ какво лозарско село представлява *Moissac* и какъ французитѣ величатъ своето грозде, извличамъ отъ печатния органъ на синдиката следната статия :

Моасакъ — неговата шасла — неговитѣ грозда.

Най-добритѣ плодове въ свѣта сж безспорно французкитѣ, а най-добрия отъ французкитѣ — шасла доре отъ Моасакъ.

Едно растение може да достигне крайната степенъ на съвършенство само въ почва и климатъ, за които е предназначено и неговия плодъ може да бжде прецененъ само отъ небцето на мѣстнитѣ хора.

Моасакъ намиращъ се на кръстопътъ на търговскитѣ пътища и преселенията на ориенталцитѣ отъ „Синиото море“ къмъ „Зеленото море“, иберийцитѣ (отъ Испания) къмъ германцитѣ и обратно, Моасакъ, международенъ кръстопътъ, е билъ едно отъ първитѣ селища, където лозата е била отглеждана. Въ Моасакъ именно тя е намѣрила най-подходящия климатъ и почва, понеже етъ тогавъ нейното отглеждане не е преставало.

Презъ 1532 год. французския кралъ Франсоа I е пренесалъ отъ Сюегсу лозови пръчки отъ сорта „Шасла“ и насадилъ въ Фонтенебло (край Парижъ) „Царската асма“, отъ която пъкъ сорта Шасла е билъ развъденъ въ с. Thomegy, където и сега се отглежда покрай стенитъ на парижкия пазаръ и за зимно съхранение.

По настоящемъ културата на лозята въ Моасакъ продължава да бѣде цвѣтуща, както показватъ следнитѣ цифри:

Мѣстности	Повѣрхностъ	Производство
Аженъ	1,350 декара	668,000 кгр.
Монтобанъ	5,500 декара	3,200,000 кгр.
Кахоръ	7,150 декара	2,975,000 кгр.
Поръ-сентъ-мари	8,000 декара	4,975,000 кгр.
Моасакъ	17,870 декара	10,650,000 кгр.

Отглеждането за износъ на Шасла доре е главното препитание на селото. Отъ 15 августъ нататъкъ произведеното грозде се донася на пазаря. Отъ 1 септемврий до 15 ноемврий този пазаръ представлява истинско зрелище за туриститѣ и за ... болнитѣ, притекли се за да се лѣкуватъ съ грозде на самото мѣсто, защото фактъ, малко известенъ на заинтересованитѣ е, че гроздето, особено нашата шасла, е най-доброто и най-приятното срѣдство за възобновяване на физическитѣ сили.

Шаслата намира своитѣ дебушета главно въ Франция, дветѣ трети, останалата трета въ Западна Германия и Швейцария.

Моасакъ съхранява грозда и презъ зимата, благодарение на съхранилищата си, съ които продоволствува Парижъ до месецъ априлъ съ грозде.

Таблица за износа на Шасла отъ Моасакъ:

Години	Общо производство	За Парижъ	За Швейцария	За Германия	За департаментитѣ
1922	9788795	7609580	278220	—	1900995
1923	10588170	8047205	203705	—	2337260
1924	10361038	6614658	732760	714085	2299220
1925	9566227	4914417	1477370	929220	2145220

Швейцария е внесла отъ

	Франция		Италия		Испания	
	квинтали	шв. фр.	квинтали	шв. фр.	квинтали	шв. фр.
1923 г.	17,087	1,126,000	51,001	2,659,000	5,629	463,000
1924 г.	36,942	2,172,000	34,941	1,192,000	8,747	726,000
1925 г.	59,403	3,692,000	25,738	1,491,000	7,276	638,000

Отъ приведенитѣ цифри се вижда, че селото Моасакъ, съ 8,400 жители, произвежда ежегодно около 10 милиона кгр. Шасла доре (съвсемъ малко други сортове) и прави голѣмъ износъ за вътрешността на Франция и за чужбина, главно за Швейцария.

Секретарьтъ на синдиката, г. Gardes, комуто изказахъ желанието да посетя нѣкое ателие за опаковка на грозде, стопанство съ десертни сортове и съхранилища за грозде ми даде препоръчителни писма до нѣкои лица, които посетихъ.

Въ Moissac има много ателиета за опаковка на грозде. Сж. доветѣ за опатовка сж различни. Нѣкои употребяватъ ажурени плоски сандъчета, които побиратъ 20 кгр. грозде. Най-често, обаче, употребяватъ нѣщо подобно на австрийскитѣ щайги, но съ елипсовидно сѣчение, побиращи бруто 10 кгр. Амбалажнитѣ касички сж изработени много грижливо. Въ елипсовиднитѣ касички поставятъ четире реда грозде, отдѣлени съ елипсовидно изрѣзана дебела книга. Отдолу и отстрани поставятъ маслена червена луксосна книга. Следъ поставянето на капака, касичката се превързва на кръстъ съ тель съ помощта на специална машина.

Въобще въ Моасакъ изкуството на опаковането е твърде много усъвършенствувано,

Прегледахъ и вагонитѣ, които служатъ за транспортъ на гроздето. Всичкитѣ сж снабдени съ жалузи, приспособени да се затварятъ съ капаци. Въ вагона нареждатъ 5 етажа касички по 10 кгр.

Посетихъ край Moissac лозето на Mme Veuve Duchène. Стопанката е стара жена, която заедно съ сина си, завършилъ нише лозарско училище, управлява лозето.

Лозето се намира върху хълмиста мѣстность, въ бедна чакълеста почва. Разстоянието между редоветѣ е 1'80 м., а между лозитѣ 1 м. Лозитѣ сж върху телена конструкция и се водятъ по рѣзидбата Гюйо. И тукъ, както и въ Южна Франция, най-разпространения начинъ за засаждане е да се засадятъ презъ първата година вкоренени дивачки и на втората — да се присаждатъ на мѣсто на зрѣло. Почти цѣлото лозе бѣше Шасла доре върху 3309. Отъ сушата гроздето бѣше останало дребно, но бѣше добре узрѣло. Запитахъ стопанката на каква цена продаватъ шаслата. Тя ми каза, че пазарната цена била срѣдно 2'60 фр. франка кгр., което прави около 15 лв. наши пари.

Цената бѣше повече отъ задоволителна. Запитахъ защо не отглеждатъ други десертни сортове. Стопанката ме заведе да ми покаже нѣколко реда, засадени съ различни други сортове, между които познахъ нашия Афузъ Али, Хамбурски мискетъ, Сензо и др. Главинитѣ съ Афузъ Али бѣха слабо родили. Запитахъ я доволна ли е отъ този сортъ. Тя ми отговори, че не е доволна, понеже раждалъ слабо и затова мислѣла да го препресади съ Шасла. Отъ Хамбурския мискетъ сжщо не била доволна, понеже се нападалъ отъ оидиумъ, сжщо и за Сензото.

Обработката става повече съ коне, като вмѣсто култиватори презъ лѣтото употребяватъ специални низки брани.

Отъ това стопанство се откриваше хубава гледка и надъ другитѣ лозя. Направи ми впечатление голѣмия брой пликове изъ лозята, въ които бѣха поставени гроздове на самитѣ главини.

Въ това село е силно разпространена практиката, гроздоветѣ да се обвиватъ въ книжни кесии (пликове) при прошарването. Така запазенитѣ гроздове се бератъ най-късно. Тѣ се продаватъ винаги по-скъпо; отъ тѣхъ се събира грозде за съхранилищата¹⁾.

Лозята се торятъ съ химически торове.

Въ самото село, близо до гарата, посетихъ едно съхранилище за грозде, на Mme Bonnefosse. Тя има две стаи на втория етажъ, приспособени за съхранение на грозде. Съхранилището бѣше още празно. Пълненето му ставало въ края на месець септемврий. Хазайката ми даде нѣкои освѣтления върху устройството и начина на съхранението. Въ съхранилището трѣбва да се поставятъ гроздове, които сж били затворени въ кесии, защото гроздоветѣ, които сж били изложени направо на слънчевитѣ лъчи, иматъ ципа, умъртвена отъ силния пекъ и тази мъртва ципа загнива, вследствие на което съхранението е компрометирано. Напротивъ, гроздоветѣ въ кесии запазватъ ципитѣ на зърната си здрави.

Отъ това, което чухъ отъ г-жа Bonnefosse дойдохъ до убеждението, че съхранението на гроздето изисква опитностъ, както отоплението на пръчкитѣ. Секрети нѣма, но е нужно умение. Но трѣбва много да се пуши съ сѣренъ двуокисъ, понеже чепкитѣ засъхвали.

Отъ Moissac си отидохъ съ много добри впечатления. Ето едно село, което заслужава да бжде посетено отъ нашитѣ лозари, които сж още новаци въ отглеждането, опаковката и съхранението на десертнитѣ грозда. Тамъ тѣ биха видѣли и научили много полезни работи за професията имъ.

Отъ Moissac заминахъ за Тулуза, кждето посетихъ Земледѣлския институтъ на естествено-историческия факултетъ, кждето напоследъкъ следватъ доста българи.

Придруженъ отъ проф. Rives посетихъ стопанството на Института край Тулуза — Monlon. Тамъ се намира и лозето. Г-нъ Rives ми показа колекциитѣ си отъ директни сортове, последнитѣ и най-интересни номера. Като подложки за директнитѣ сортове г. Rives препоръчва 161-49 и 420 A. Взехъ си бележка за по-интереснитѣ сортове, но смѣтамъ за излишно да ги предавамъ тукъ, защото въ България директнитѣ сортове нѣматъ нито естествени, нито икономически условия да се разпространяватъ и нашитѣ лозари правятъ много добре, че ги отбѣгватъ. Азъ бихъ ги съветвалъ даже да преоблагородятъ съществующитѣ лозя напролѣтъ съ нашенски сортове Афузъ Али и др.

Въ Тулуза продаватъ между другото Александрийски мискетъ, внесенъ отъ Испания.

¹⁾ 1000 книжни кесии струватъ въ Моасакъ 85 франка.

Отъ Тулуза продължихъ пътя си за Барселона (Испания). За Барселона водятъ два пътя — единия презъ Пиринеитъ, а другия по крайбрежието на Сръдиземно море. Избрахъ втория пътъ, който минава презъ лозарски крайща.

Преминахъ презъ департамента Aude, който произвежда въ голъми количества обикновени вина.

Желѣзния пътъ минава покрайбрежието на Сръдиземно море все презъ лозарски крайща. Близо до испанската граница се намиратъ иѣколко лозарски селища, които произвеждатъ прочути ликйорни вина — Rivesaltes, Collioure, Banyles и др. Тѣхнитѣ лозя сж разположени на съвършено бедни хълмове, съ почва, която ми напомня сливенскитѣ лозя. Понеже хълмоветѣ сж доста стрѣмни — лозята сж засадени на тераси. Обработката имъ трѣбва да е доста скъпа, а реколтата — слаба, но затова пѣкъ гроздето се използва много рационално, като се обръща въ скъпи бутилкови вина, бѣли (Rivesaltes) и червени (Banyles)

Когато видѣхъ тѣзи бедни почви, тѣзи лозя върху тераси, съ слабо производство и скъпа обработка, повѣрвахъ въ бждещето на нашитѣ лозарски крайща съ подобни условия, като Сливенъ, Варна. пазарджишкитѣ села и другаде, кждето напоследъкъ има една погрѣшна тенденция да се напускатъ баиритѣ за да се слѣзе въ низкитѣ мѣста, при условие, разбира се, да се рационализира винарството, като се ориентира къмъ *луксозното винарство*.

Port Bou е граничния пунктъ между Франция и Испания.

Най-после стигнахъ въ Барселона, голѣмъ пристанищенъ градъ, който напомня Марсилия. Населението му е 722,000 жители, а съ предградията — 1,141,000. Той е по-голѣмъ отъ столицата на Испания — Мадридъ.

Живота въ Испания е много скъпъ. Националната монета е пезата, която струва около 20 наши лева. Въпрѣки скъпия животъ, Испания успѣва да конкурира другитѣ страни съ своитѣ плодове и вина.

Най-забележителното нѣщо на Барселона въ този моментъ бѣше международната изложба, открита презъ м. май и която още продължаваше. Тази изложба е най-голѣмата въ свѣта отъ изложбитѣ организирани следъ европейската война. Бюджета ѝ възлизе на 140,000,000 пезети (почти половината отъ бюджета на България). Тя се състои отъ три секции: 1) индустриална, 2) за изящнитѣ изкуства и 3) спортвна.

Въ индустриалната секция спадаше земледѣлския отдѣлъ, съ подотдѣли лозарски и винарски.

Лозарския отдѣлъ бѣше раздѣленъ на павилиони, които представляваха лозарството въ отдѣлнитѣ испански провинции. Изложени бѣха почви, лози, вина, инструменти за обработка, снимки и пр. отъ всѣка мѣстность.

Отъ изложенитѣ инструменти можеше да се види, че лозарството въ много провинции на Испания е останало доста на-

задъ, тъй като още си служатъ съ първобитни инструменти, като напр. косери.

Испания произвежда луксозни вина, като малага. Бѣлитѣ испански вина се приближаватъ по вкусъ до южнобългарскитѣ. Има испански червени вина (отъ провинцията Тарагона), които напомнятъ пазарджишкитѣ.

Испания е страната на най-разнообразни плодове, ранни зеленчуци и ликйорни вина. Въ това отношение климата ѝ помага, понеже тамъ снѣга и студоветѣ сж нѣщо непознати.

Въ международната изложба въ Барселона взематъ участие много страни, като се изключи България, Германия и Франция заемаха най-голѣми павилиони, първата съ своитѣ машини, втората съ костюми и мебели.

За да се обходятъ и разгледатъ различнитѣ отдѣли, потрѣбни бѣха седмици. Освенъ това, моята българска валута се топеше бързо, ето защо гледахъ да използвамъ краткото си престояване за посещение на нѣкои лозя въ околноститѣ на Барселона.

Въ San Adrian de Besos, близо до Барселона, посетихъ стопанството на Casella, който притежава голѣмо лозе съ сортиментъ и се занимава съ пепениерство. Прегледахъ различнитѣ испански сортове грозда. Измежду многото сортове заслужаватъ внимание сорта Planta nueva de Valencia, съ гроздове прилични на Димятъ, но по-голѣми, съ тегло до 2 кгр., съ твърди зърна — късенъ сортъ. Другъ сортъ е Valensy real, сжщо бѣлъ, приличенъ на бѣла резекия, разпространенъ въ Испания за експортъ. Видѣхъ и испанския сортъ Ohanes, най-прочутия и най-разпространения за експортъ. Този сортъ, който заема сръдно мѣсто между резекията и Афузъ-Али по едрина на зърната не е по-красивъ отъ Афузъ-Али. Последния го превишава по вънкашностъ. Преимуществото на Ohanes се състои въ това, че той е много траенъ, издържа дълъгъ транспортъ. Той се опакова въ бурета съ коркови трици.

Ohanes има единъ сжщественъ недостатъкъ. За да ражда трѣбва да се води като асма и да се опложда изкуствено като Чауша, ето защо въ България едва ли ще може да се аклиматизира успѣшно.

Най-разпространения десертенъ сортъ въ Испания е Александрийския мискетъ.

Южна Испания е въ сжщностъ съ по-развито лозарство и винарство, обаче, както казахъ въ началото на статията си не можахъ да я посетя.

Следъ единъ престой отъ нѣколко дена въ Барселона, потеглихъ обратно презъ Франция и Италия за България.

Въ Монпелие посетихъ земледѣлското училище, кждѣто беседвахъ съ проф. Ravaz по въпроса за подложкитѣ и заподането на 1202, Ravaz препоръчва на първо мѣсто Rup. du Lot като подложка.

Посетихъ и директора на винарската станция въ Монпелие, г. Hugues по въпроса изъ областъта на винарството, новата система на винарствуване „суперкатръ“, на която той бѣше партизанинъ.

Къмъ 20 септемврий гроздобера въ южна Франция бѣше привършеиъ. Новитъ вина се продаваха на едро единъ фр. франкъ литъра, т. е 5.50 лева единия литъръ.

Въ Италия се спрѣхъ за малко въ Милано. Пазаритъ бѣха наводнени отъ грозде, срѣщаше се най-вече едно бѣло грозде, прилично на Димятъ. Продаваше се грозде и на колички изъ улицитъ, както въ София. Цената му бѣше ниска, между 10 и 20 лв. кгр. Въобще Италия конкурира главно съ низкитъ цени на гроздето си.

Това сж накратко по-важнитъ бележки, които си взехъ презъ време на обиколката въ европейскитъ страни, презъ които минахъ.

Нищо не е така поучително, както пжтуването, което дава възможностъ на човѣка да види съ очитъ си и да прецени лично виденото и чутото. Това, което се пише въ списанията и книгитъ не винаги отговаря на действителността и може да въведе читателя въ заблуждение, особено когато трѣбва да се възприематъ нѣкои новости.

Екскурзиитъ сж най-доброто срѣдство за добиване на положителни знания. Това, което се види съ очитъ, оставя тройно впечатление и по-бързо се възприема. Нашитъ лозари нѣматъ възможностъ въ България да видятъ образцови лозя, модерно наредени изби, образцова опаковка на грозда и пр. Знания или сж необходими при сегашния повикъ къмъ модернизиране на лозарството и винарството, при днешното увлѣчение къмъ разширение на културата на десертни грозда.

Една лозарска екскурзия въ Италия и Франция, две страни кждето лозарството и винарството сж достигнали най-голѣма степенъ на съвършенство, би била отъ голѣма полза за нашитъ лозари. Този проектъ би се осществилъ безъ особни мжнотии, тъй като пжтуването ще стане съ намаление, а и чужденцитъ, особено италиянцитъ, сж извънредно разположени и биха направили най-голѣми улеснения на екскурзиантитъ.

Ето защо, умѣстно и навременно би било Лозарския съюзъ да вземе инициативата и да организира една подобна екскурзия, която да трае около 20—25 дена.

Най-удобното време би било края на августъ и началото на м. септемврий. Съ това ще се даде единъ новъ тласкъ за модернизиране на нашето лозарство и винарство.

Купихте ли си билети отъ лозарската лотария?

СЪЮЗНИ, ДРУЖЕСТВЕНИ И КООПЕРАТИВНИ.

СЪЮЗНИ:

Покана.

Управителния съветъ на Българския Лозарски съюзъ, съгласно чл. 15 отъ устава опредѣля и свиква *десетия редовенъ лозарски конгресъ* на 23 и 24 февруарий т. г. въ София.

Като се напомня на лозарскитѣ дружества и кооперации, както и на отдѣлнитѣ лозари чл. 10, който гласи; „Всѣки членъ е длъженъ редовно да изпраща въ съюзната каса припадающия му се членски вносъ и пр.“, предупреждаватъ се всички, че ще се допускатъ въ разискванията и гласуванията само редовнитѣ делегати.

Всички делегати на конгреса преди тръгването си да събератъ следващия се членски вносъ на дружествата имъ за изтеклата 1929 год. по 2 лв. на декарь лозе и абонамента за 1930 год. на съюзното списание „Лозарски прегледъ“ и го донесатъ за отчитане.

Годишния абонаментъ на списанието е 60 лева.

Дневния редъ на конгреса е следния:

1. Откриване на конгреса и приемане приветствията.
 2. Отчетъ на управителния съветъ за 1929 год.
 3. Докладъ на контролния съветъ.
 4. Докладъ на редактора на сп. „Лозарски прегледъ“.
 5. Освобождаване отъ отговорностъ управителния и контролния съвети.
 6. Реферати:
 - а) Д. Кушевъ. — Организация на лозарското производство съ огледъ на свѣтовния пазаръ.
 - б) Н. Карамболовъ. — Условия, на които трѣбва да отговарятъ нашитѣ вина за износъ.
 - в) Инжин. В. Чакъровъ контрола при износа на грозде и овоция.
 - г) Сливане на сп. Лозарски прегледъ съ Бюлетина на Лоз. Овощ. Инф. бюро.
 8. Разни.
 9. Изборъ на новъ управителенъ и контроленъ съвети.
- Конгреси ще заседава въ аудитория № 45 на Университетъ, ул. Тетевенска, входъ отъ къмъ бул. Дондуковъ.
- Откриване точно въ 9 ч. сутриньта на 23 февруарий.
- Делегатитѣ ще се ползватъ съ 50% намаление при пътуването по В. Д. Ж.

Удостоверения и карти да се поискатъ своевременно отъ секретаря на Съюза, пл. Славеиковъ № 8.

Поради важността на въпроситъ за разглеждане, налага се лозаритъ масово да посетятъ конгреса.

София, 15 януарий 1930 год.

Отъ управителния съветъ.

Постъпили членски вноски и помощи за съюза презъ 1929 год.

(продължение отъ кн. 4.)

	Преносъ	20,075 лв.
37. Винарска кооперация „Шевка“, Сливенъ		1,000 лв.
	Всичко	21,075 лв.
38. Лоз. д-во с. Сухиндолъ стари задължения		2,000 лв.
39. Маринъ Хаджиолу Ст. Загора волна помощъ		70 лв.
40. Лозаро-винарско д-во, с. Перущица волна помощъ		1,500 лв.
41. Никола Савовъ, с. Бокиловци, Берковско „		200 лв.
		24,845 лв.

Презъ цѣлата 1929 год. лозарскитъ дружества, винарски кооперации и отдѣлни лозари сж внесли презъ време на конгреса и следъ него членски вноски и волни пожертвувания всичко сумата 24,845 или словомъ двадесетъ и четире хиляди и осемстотинъ и четиредесетъ и петъ лева. Съ тѣзи срѣдства се е издържалъ съюза презъ поменатата година.

КООПЕРАТИВНИ

Съюзъ на Лозаро Винарскитъ кооперации въ България.

№ 25. 19 декември 1929 год.

До Господина

Министра на финанситъ

(Отдѣление на държавнитъ привилегии) ст. СОФИЯ

Господниъ Министре,

Съгласно чл. 2. п. 5. буква „в“ отъ Закона за Акцизитъ и Патентовия Сборъ върху питиетата е казано: освобождаватъ се отъ акцизъ за домашно употребление по 150 литри вино годишно на всѣко домакинство.

Съгласно чл. 2. п. 2. буква „г“ е казано: на всѣко домакинство се отстъпва годишно отъ данъка за измѣренитъ му материали по 150 лв. въ банкноти. Въ сжщия членъ е казано, че като материалъ за варене на ракия се пресмѣтатъ и джибри (працини) изцедени отъ мжстѣта.

Отъ престарание или отъ голѣмо усърдие да се събератъ пари за държавното съкровище, *винарскитъ кооперации* не се ползуватъ отъ това постановление на закона; а именно въ кооперациитъ е мѣстото, гдето нищо не се укрива и гдето държавата е напълно гарантирана съ своитъ зимания

Ако въ биренитъ фабрики се облага само онова количество бира, което се изнася отъ фабриката навънъ, ако въ тютюно-

витѣ фабрики се облагатъ съ акцизъ само цигаритѣ, които се изнасятъ, защо въ кооперацията да не се ползватъ кооператоритѣ съ това право, гдето предимно дребнитѣ собственици лозари сж се събрали, за да могатъ да осигурятъ по доброто приготвление на своето вино. Каква полза има държавата, когато производителя развали своето вино — обеднява собственика, обеднява и държавата.

Законодателя е оставилъ на собственика 150 литри, именно за тази целъ, тъй като производителя има само това право да се ползува отъ своето производство. Въ другитѣ държави тѣзи количества сж много по-голъми. Въ Франция оставатъ 40 хектолитри или 4000 литри на стопанство, за да може съ това вино да се ползватъ всички работници заети въ предприятието.

Ние мислимъ, Господинъ Министре, че водими отъ справедливостта и отъ постановлението на закона и понеже лозаря-кооператоръ съ нищо не се различава отъ отдѣлния производителъ, това отнасяне къмъ кооператоритѣ лозари е несправедливо.

Молимъ, Г-нъ Министре, да наредите щото всѣкъ кооператоръ да се освободи отъ акциза на 150 литри вино, което и така кооператора го взема за свои нужди отъ кооперацията и сжще временно да се освободи отъ да не плаща 150 лв. върху измѣненитѣ му материали (працини).

Надяваме се, Г-нъ Министре, че веднага ще наредите да се отмѣни това незаконно взимане и да се повърнатъ на кооперациитѣ неправилно взетитѣ суми.

Кооператора-лозаръ има сжщитѣ задължения къмъ държавата, както и сжщитѣ права на отдѣлния собственикъ. Или да ни се отговори възъ основа на кой членъ отъ закона става това събиране.

Председателъ: (п.) Ал. Ганчевъ

Секретаръ: (п.) Ив. Добревъ

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ.

Въпросъ. № 21.—Водими отъ желанието да се създаде единъ по-сносенъ икономически животъ на Месемврийското население въ болшинството бѣжанци, покрай просвѣтно-културната работа, чрезъ читалището, ратуваме и за стопанското му повдигане.

Тукъ поминѣка на населението е риболовство и лозарство. Лозята сж изключително отъ винени сортове — Димятъ и Памитъ. Почвата въ Месемврийското землище е повечето пѣсчлива, отчасти черноземъ.

Желаемъ да засѣмъ и десертни сортове, главно Афузъ Али.

Преди да сторимъ това, молимъ дайте ни необходимитѣ наставления, а именно: Афузъ-Али по-плодороденъ, по резултатенъ ли ще бжде ако го засѣмъ, както обикновенитѣ лозя по

на 1'45—1'50 м. или пъкъ на асми. Ако въ случай по-добре е на асми, тогазъ молимъ съобщете ни на какво разстояние да засадимъ пръжките и пр.

Крайно ще ви благодаримъ, ако ни посочите нѣкое ржководство.

гр. Месемврия.

Читалище „Четецъ“.

Отговоръ. — Сорта Афузъ-Али дава по-доброкачественъ и въ всѣко отношение по-добро грозде, когато се рѣже по системата Гуйо или хоризонталенъ кордонъ, на телена конструкция и когато лозитѣ сж засадени на разстояние най-малко 1'50 м. въ квадратъ.

Ржководства по лозарството има:

1. Отъ Иванъ Добревъ, специалистъ при Земл. катедра въ Плѣвень.

2. Отъ П. Сирековъ — вѣроятно изчерпано.

3. Отъ Цв. Пеневъ — печатница Антонъ Димитровъ Ломъ, Следете и „Лозарски прегледъ“.

С. И.

Въпросъ № 22 — Господа, понеже желая да засадя едно пространство отъ около 10 декара съ асми лозници, моля ако Ви е възможно да ми отговорите: би ли било целесъобразно да посадя асми въ мѣсто кждето рано на есень и късно презъ пролѣтъта водата изобилствува и понеже е безъ всѣкакъвъ наклонъ почвата пъкъ е черноземъ съ много малкъ процентъ пѣськъ, би ли могло да се отцежда безъ да укаже неблагоприятно влияние на посадениятъ лози. Въ противенъ случай, какво мѣсто да подбера сжщо подложка и присадникъ.

Свиленградъ.

Съ почитъ: Кр. Ст. Шивачевъ.

Отговоръ. — Не ви препоръчваме да засаждате лози въ почва, кждето водата изобилствува. Отъ една страна дренажето (отцеждането) на почвата ще Ви струва много скъпо и едва ли ще можете да покриете разходите по него, къмъ които трѣбва да се прибавятъ и тѣзи по инсталирането на дървената конструкция за асмитѣ. Отъ друга страна това равно мѣсто би могло по-рационално да се използва съ нѣкоя друга култура, която ще изберете въ зависимостъ отъ пазаря и по уплътванията на агрономството въ Свиленградъ.

За лозе ще изберете поотцедно мѣсто, съ южно, източно или западно изложение, кждето почвата да не е сбита. За повече подробности отнесете се до агрономството.

с. и.

Въпросъ № 23. — Полезно ли е рѣзането на лозята есенно време (следъ туй се заравятъ и на пролѣтъ се разравятъ) или не е?

с. Ново селце (Новозагорско).

Сл. Карагъзовъ,

Отговоръ. — Есенната рѣзидба на лозята може да има недостатъци само въ мѣста, кждето падатъ късни пролѣтни слани. Въ Южна България тя може да се приложи безъ опасения, още повече че есенно време работната ржа е по-евтина.

Четете статията въ настоящата книжка.

С. И.

ХРОНИКА.

Х-тия Лозарски конгресъ ще се състои на 23 и 24 февруарий т. г. въ София. аудитория 45 на университета ул. Тетевенска отъ къмъ булевардъ „Дондуковъ“.

Удостоверения за пътувания по желѣзницитѣ съ 5 % намаления да се изискватъ отъ Лозарския Съюзъ—София, площадъ „Славейковъ“ 8.

I-вия редовенъ конгресъ на съюза на Българ. Лозаро-ви-нарски кооперации се свиква на 25 февруарий т. г. въ София.

Важна конференция на пепениериститѣ въ страната се свиква на 22 февруарий т. г. въ София, въ помѣщението на Лозарския съюзъ, площадъ „Славейковъ“ 8, за да обсъди забраната на износа на облагороденитѣ лози Афузъ Али и изобщо положението на пепениериста.

Присъствието на всички пепениеристи — производители на гладъкъ и облагороденъ материалъ — лози, е необходимо. Начало 2½ часа следъ обѣдъ.

Абонамента на списанието за 1930 год. (год. XV) остава 60 лева, като ще излиза на 1 и 15 число на всѣки месецъ. Сливането му съ Бюлетина на Плѣв. лозаро-овощарско информационно бюро ще се реши отъ лозарския конгресъ, както и новото му име.

Всички неиздѣлжили абонамента си за 1929 год. се умоляватъ да сторятъ това най-късно до 15 февруарий т. г.

Членския вносъ за 1929 г. по 2 лева на декаръ лозе, трѣбва да се изпрати на съюза отъ всички неиздѣлжили се лозарски дружества, кооперации и лични членове най-късно до конгреса, иначе нѣма да бждатъ допуснати до гласуване.

Лотарийнитѣ билети отъ лотарията за съграждане на „Лозарски домъ“, сж готови. Печалбитѣ сж 200,000 лева, Дългъ е на всѣки лозаръ да си купи отъ тѣхъ и проагитира пласирането имъ. Билетитѣ да се изискватъ отъ председателя на лозарския съюзъ Ив. Бързаковъ — София, площадъ „Славейковъ“ 8.

Лотарийния комитетъ се състои отъ Ив. П. Бързаковъ — агрономъ, председателъ на лозарския съюзъ, Моско Михайловъ — началникъ на земеделѣлското отдѣление при министерството на земледѣлието и подпредседателъ на лозарския съюзъ и професоръ Н. Недѣлчевъ — секретаръ на лозарския съюзъ.

Вжтрешния пазаръ на вината има слабо раздвижване — за сев. България отъ 8—10 лева, а за южна България 9—13 лева литъра, Ракиитѣ 70—80 ст. градуса.

Износа на калеми и облагородени лози отъ сорта Афузъ-Али е забраненъ съ министерско постановление отъ 14 януарий. Голѣмо недоволство има между пепениериститѣ за забраната на износа на облагороденитѣ лози и се правятъ постѣпки за разрешаването му.

Лозитѣ се продаватъ: виненитѣ 3—4 лева, Димятъ 5 лева а Афузъ-Али 6—7 лева една лоза.

Резницитѣ 1'20 до 1'50 лв. метъра и калемитѣ Афузъ Али 1 левъ, а другитѣ 30—40 ст. прѣчката.

Французитѣ съ законъ сж ограничили вноса на гръцки, испански и италиянски вина и производство то на слаби вина.

Въ Югославия е гласувано законъ противъ фалшификацията на вината, противъ засаждането на директнитѣ сортове. Подкрепватъ се кооперациитѣ и се създаватъ рекламни магазини изъ странство за рекламиране виното и засилване износа му.

Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти е назначило комисия въ съставъ: Д. Бъчваровъ, П. С. Карасимеоновъ, Н. Недѣлчевъ, М. Стефанова, по единъ представителъ на главната дирекция за опазване на Народното Здраве и на съюза на българскитѣ лозари, която да прегледа изработения по-рано законопроектъ за опазване вината отъ фалшификация и имитация, да направи допълнения и измѣнения, които намѣри за добре и законопроекта, въ окончателна форма. да бжде представенъ въ най-скоро време.

Законопроектъ за измѣненіе закона за акцизитъ. Министерството на финансиитъ е изготвило законопроектъ за измѣненіе закона за акцизитъ, който, следъ преглеждането и одобреніето му отъ г. министра на финансиитъ, ще бжде внесенъ въ Народното събрание. Съ този законопроектъ се цели промѣна въ начина на облагането на ракиитъ. До сега, както е известно, се облагаха материалитъ за варене. Сега се възприема унгарската система — да се измѣрва ракията съ специални контролни апарати при изтичането отъ казана, както това е въ спиртнитъ фабрики, и да се облага получената ракия или спиртъ.

Единъ контроленъ апаратъ струвалъ около 15,000 леви.

Министерството на финансиитъ е решителенъ противникъ на облагането на декаръ и споредъ изявлението на негови органи, никога нѣма да възприеме този принципъ.

Новия законопроектъ преследва и друга цель — да намали или да премахне съвсемъ контрабандното варене на ракии отъ плодове и вино, особно на виненъ спиртъ, който сега се получава отъ 19 винени дестилерии.

Сжществува обаче една голѣма опасностъ въ този законопроектъ, имено, приравняване акциза на плодovia и индустриалния спиртове. Какви ще бждатъ точнитъ цифри на акциза върху плодovia и индустриалния спиртове не е известно, обаче сигурно ще бждатъ засегнати интереситъ на производителитъ лозари. За сега по голѣми подробности около този законопроектъ не ни сж известни. Лозаритъ трѣбва да сж на шрекъ — новъ товаръ му се готви!

Свикана е и заседава комисия въ министерството на замледѣлието съ участието на вещи търговци за изработване правилникъ за контрола на изнасянето грозде и плодове.

КНИЖНИНА.

„Домъ и поле“ год. I, месечно популярно списание предимно за селското семейство, много навременно и отъ голѣма полза за селото се издава подъ редакторството на Моско Михайловъ, началникъ на земледѣлското отдѣление при Министерството на земледѣлието.

Годишенъ абонаментъ 50 лева, адресъ „Домъ и поле“, ул. Алеко Константиновъ № 11 — София. Препоръчваме го на читателитъ си.

Лозари,

Гответе се и посетете масово лозарския конгресъ на 23 и 24 февруарий т. г. въ София.

Купете си билети и проагитирайте лозарската лотария за съзиждане на „Лозарския домъ“. Лотарията носи печалби 200,000 лв.

Пепениеристи,

Проагитирайте и посетете всички конференцията на българскитъ пепениеристи на 22 февруарий т. г. въ София.

Лозари,

Купете си билети отъ лозарската лотария,
която носи 200,000 лева печалби.

ЛОЗОПРЪСКАЧКИТЪ Еклеръ-Верморелъ

Предъ видъ приближаващиятъ сезонъ изисквайте
подробни сведения и оферти отъ Главния предста-
витель за България **ХЕРМАНЪ КРЪОНИГЪ**,
София, улица Левски, № 2, клонове въ
Пловдивъ, Варна, Русе, Бургасъ.

Лозаро-винарската кооперация „Плѣвенска гѣмза“

РАЗПОЛАГА

съ отлични бѣли, червени и розови вина,
които продава на едро отъ 200 литри нагоре.

Интересующитѣ се купувачи да се отнесатъ до Коопе-
рацията въ Плѣвень.

Внимание лозари!

Всѣки лозарь, **ако иска да подобри поминѣка и защити интереситѣ си**, трѣбва да стане членъ на мѣстното Лозарско дружество.

Ако нѣма образувано дружество въ града или селото му, да образува такова, като за това поиска наставления и проекто-уставъ отъ Българския Лозарски Сѣюзъ — София.

Всички лозарски дружества и лозаро-винарски кооперации трѣбва да станатъ колективни членове на Българския Лозарски Сѣюзъ — София.

Всички дружества, членове на Сѣюза, трѣбва да се **издѣлжатъ за 1929 година, като изпратятъ по 2 лева на декарь лозе**, притежавано отъ членоветѣ му.

Адреса на Сѣюза е:

До Господина

Професоръ Н. Недѣлчевъ

Секретаръ на Бълг. Лозарски Сѣюзъ

ул. „Университетска“ № 1.

София.

Лозарьо,

Свещенъ и поминаченъ дългъ ти се налага, не само да получавашъ и заплащашъ сп. „**Лозарски прегледъ**“, а и да го проагитирашъ, като абонирашъ всѣки свой познатъ лозарь и винарь.

Всѣко лозарско дружество и лозаро-винарска кооперация трѣбва да запишатъ всичкитѣ си членове за

сп. „Лозарски Прегледъ“

като изпратятъ веднага абонамента имъ на редакцията въ Плѣвень.

За Г-на

Г-н. Митов
„Съгласие“
г-р. Митов

Открива се подписка за списанието
„ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“

Год. XIV. 1929 год.

Органъ на Българския Лозарски Съюз—София
РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ — ПЛЪВЕНЪ.

Списание „Лозарски Прегледъ“ е единственото лозарско и винарско списание въ България. Спирва се при сътрудничеството на най-добритъ агрономи, специалисти и практики лозари и винари.

Единственъ защитникъ на интереситъ на лозаритъ и винаритъ.

Печати статии по всички сезонни въпроси изъ областта на лозарството и винарството.

Държи лозаритъ и винаритъ въ течение на всички интересующи ги въпроси.

Редовното му излизане е гарантирано.

Цена 60 лева годишно предплатени.

За читалища, кооперации и ученици по 50 лв. годишно предплатени.

Настоятели които запишатъ 5 до 10 абонати и внесатъ абонамента въ редакцията, задържатъ за себе си 20% отстъпка; за повече отъ 10 абонати се прави 25% отстъпка.

Всичко да се изпраща на адресъ:

сп. „ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“ — ПЛЪВЕНЪ.

Неполучена книжка трѣбва да се изисква отъ редакцията най-късно следъ получаването на следующата книжка, иначе редакцията неотговаря.